

GLASILO PODJETJA »HMEZAD« ŽALEC - LETO XXIX. - CENA 3 DIN - ŠTEVILKA 12

REZERVE NISO V PRELIVANJU ZNOJA

Največje rezerve produktivnosti dela so v organizacij delavcev in v povečevanju fizičnega napora delavcev. — Boj za produktivnost dela moramo prenesti v temeljne in druge organizacije združenega dela. — Prepočasno uveljavljamo rešitve, ki stimulirajo delo in preprečujejo nedelo.

Sleherno pričakovanje, da je možno stabilizacijo zagotoviti predvsem z ukrepi državnih organov, bi bilo v tem trenutku nevarno slepilo. Ukrepi državnih organov bodisi sistematske bodisi operativne narave so sicer potrebni, toda odločilna bitka za stabilizacijo se mora vendarle odigrati na področju produktivnosti dela. To je temeljna ugotovitev plenarne seje sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, ko je razpravljala o nalogah sindikatov pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije.

V svojem uvodnem referatu »Sindikat v akciji za produktivnost« je predsednik sveta ZSJ Mika Špiljak poudaril, da so največje rezerve v povečanju produktivnosti dela pri izboljšanju poslovanja, ne pa v povečevanju

fizičnih naporov delavcev. Nizka stopnja izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, nedopustno visok odstotek izmečka in zato tudi bistveno večja poraba surovin in energije, številni izostanki z dela — vse to so indikatorji obsežnih rezerv tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih. Zastajanje na področju produktivnosti dela ni posledica nižje ravni tehnične opremljenosti dela, temveč je predvsem posledica slabe organizacije dela. Čim dlje namreč gremo od delovnega mesta v neposredni proizvodnji, tem nižja je ta produktivnost dela!

Naloga sindikalnih organizacij na vseh ravneh je, da posredujejo delavcem kar najbolj podrobne podatke o tem, kolikšna je dejanska produktivnost dela, kolikšna je učinkovitost organizacije dela,

posredovati jim je treba natančne podatke o tem, koliko je zavoljo tega manjša proizvodnja, kolikšen je izgubljeni dohodek, koliko je zato manj sredstev za akumulacijo, manj za osebne dohodke, za skupno porabo.

Sindikatji morajo z vso ostrino opozoriti na to, da si ni mogoče zamišljati prizadevanj za višjo produktivnost brez uveljavljanja stimulatивne delitve. Toda po besedah predsednika sveta ZSJ se

prav stimulatивne oblike nagrajevanja še vedno počasi uveljavljajo. Dokaz za to je tudi podatek, da le 60% delavcev dela po normi. Očitno je torej, da so si v preteklosti v mnogih delovnih organizacijah bolj prizadevali z zviševanjem cen zagotoviti višji dohodek, kot pa da bi z uvajanjem stimulatивnih oblik nagrajevanja in z boljšo organizacijo dela zagotavljali višjo produktivnost dela, s tem pa tudi višji dohodek.

Plan prihodnjega leta — obveza vseh nas

Neugodna gospodarska situacija je narekovala, da smo sredi letošnjega leta pripravili vrsto ukrepov za stabilnejše gospodarjenje. Nekaj teh ukrepov je že izvedenih, precej je dolgoročajših. Gospodarski načrt — plan za leto 1976 — pa mora upoštevati vse te predvidene ukrepe. Vedno težji pogoji gospodarjenja terjajo od nas, da si pripravimo takšen načrt gospodarjenja v prihodnjem letu, ki bo vodil k uspešni realizaciji ciljev zastavljenih v podjetju in tudi ciljev širše družbene skupnosti.

Osnutek resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije je osnova za izdelavo smernic in ciljev v poslovanju Hmezada. Težišče resolucije na gospodarskem področju je usmerjeno na:

— povečanje obsega proizvodnje in spreminjanja njene strukture ob povečanju deleža produktivnosti pri ustvarjanju družbenega proizvoda;

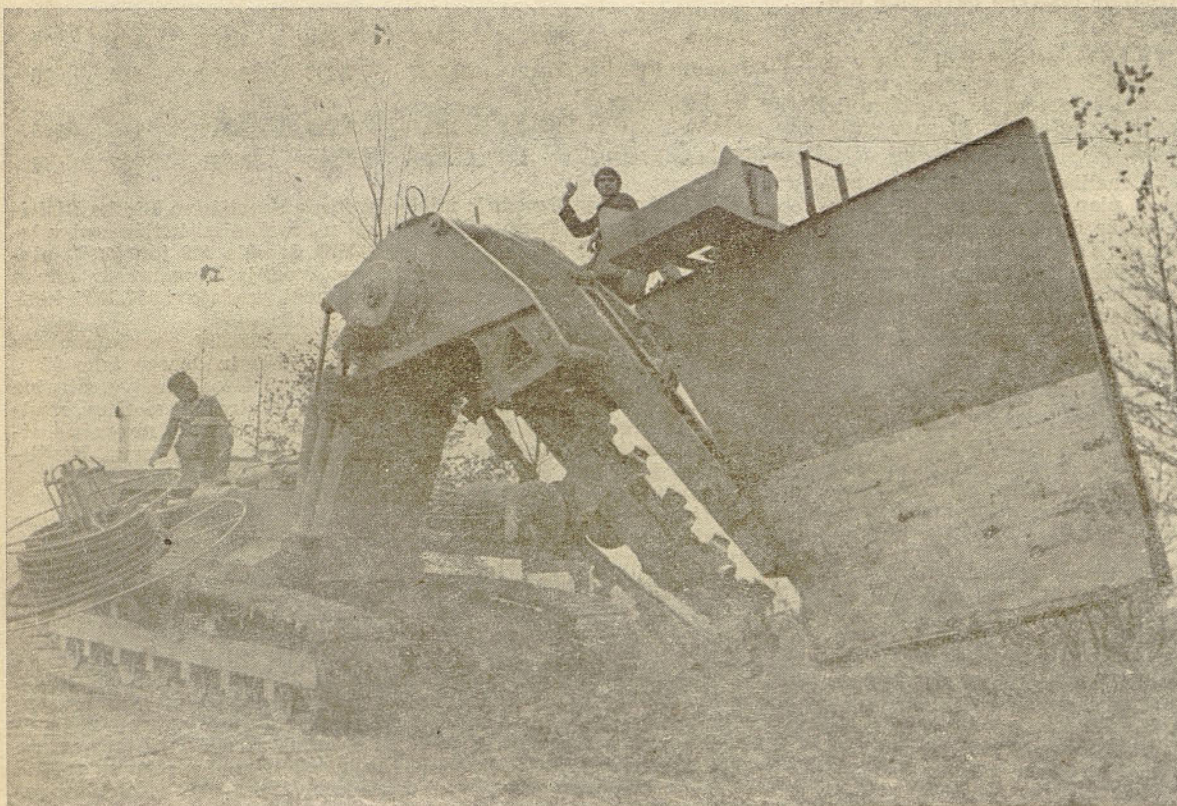
— okrepitev konkurenčne sposobnosti gospodarstva, da se bo zboljšalo razmerje med uvozom in izvozom;

— reševanju prioritarnih razvojnih nalog.

Resolucija med ostalim predvideva, da bomo v prihodnjem letu proizvodnjo povečali za 5 do 6%, družbeni proizvod pa za 4 do 5%. Bistveno se mora izboljšati delovna storilnost, ki je sedaj v opadanju (2–3%). Zboljšati se mora tudi razmerje med uvozom in izvozom. Osebni dohodki pa naj bi se v prihodnje dvigali le v skladu s povečanjem delovne storilnosti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOZD Kmetijstvo Žalec je letos v znamenju obsežnih melioracij. Nadaljnje melioracije pa bodo potekale na arondiranih površinah kooperantov.

IZ VSEBINE:

- Plan prihodnjega leta — obveza vseh nas, Str. 1, 2
- Stališča do resolucije, Str. 2
- Ob zaključku devetmesečnega poslovanja, Str. 2, 3, 4
- Ob 15. jubileju veterinarske postaje Žalec, Str. 5
- 50. jubilej v Preboldu, Str. 6
- Še vedno prenizka stopnja varnosti, Str. 7
- SAMOUPRAVNI PREDPISI:
 - Pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih
 - Pravilnik o obveščanju
- PRILOGA ZA HMELJARSTVO:
 - Škropilni program za hmelj za leto 1976

Stališča do resolucije

o stanju in nadaljnjih nalogah na področju kmetijstva

Kolegij podjetja je obravnaval resolucijo in predlaga naslednja stališča:

— Pristop k reševanju problematike kmetijstva se ocenjuje pozitivno. Resolucija bo dosegla svoj namen, če bodo vsi nosilci naloge opravili.

— Resolucija v prvih petih točkah pravilno ugotavlja problematiko in nakazuje naloge. Za sistemske rešitve, te pa zadevajo širšo družbeno skupnost, je potrebno maksimalno usklajeno angažiranje občinske skupščine, HMEZADA in ostalih nosilcev nalog (IH, ZS).

— Na področju delitvenih odnosov (proizvodnja, predelava, trgovina) imamo v HMEZADU urejene odnose le v hmeljarstvu, na ostalih področjih se zaenkrat vključujemo v republiške sporazume (meso, mleko, sadje). Sorazmerno slaba ekonomska situacija predelovalnih obratov v preteklem obdobju kaže, da večje prelivane akumulacije ni blo. Izhajajoč iz ustavnih določil in dane situacije je pa potrebno še v letošnjem letu formirati poslovne skupnosti za meso, mleko in druge.

— V primarni kmetijski proizvodnji je v družbeni proizvodnji na razpoložljivih zmogljivostih (zemljišča so omejena) potrebno intenzificirati proizvodnjo v smeri povečanja pridelkov in v okviru danih možnosti širiti obdelovalne površine.

V kooperacijski proizvodnji je treba izdelati pospeševalni program za realizacijo v resoluciji nakazanih nalog. Program mora upoštevati hitrejšo razvijanje ekonomsko perspektivnih kmetij in naložb v skupne objekte.

Skupno z zemljiško skupnostjo je sprovajati politiko ohranjanja kmetijskih zemljišč in gospodarnega prenašanja kmetijskih zemljišč družbenemu sektorju in usmerjenim kmetijam. Po zakonu je z odlokom zaščititi te perspektivne kmetije.

— HMEZAD bo na območju občine Žalec razvijal dejavnosti, ki so usklajene z njegovo poslovno usmeritvijo. Izgradnja predelovalnih zmogljivosti, katerih ne kaže drobiti, mora biti usklajena s potrebami regije in širše družbene skupnosti in na teh nivojih tudi dogovorjena.

Plan prihodnjega leta

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ti okvirji so osnove za izdelavo smernic in izhodišč gospodarskega načrta naših TOZD v prihodnjem letu.

— Naša osnovna izhodišča pa bodo naslednja:

— Za vsako ceno moramo v prihodnjem letu povečati obseg proizvodnje. Le ta pot nas lahko pripelje k boljšim rezultatom, nikakor pa ne cene našim izdelkom, čeprav so, širše gledano, neusklajene. Proizvodnjo moramo povečati z višjim odstotkom kot ga predvideva resolucija.

— Popoljšati moramo storilnost dela. Povečanje proizvodnje že vodi k temu cilju. Vendar to ni dovolj. Storilnost moramo zboljšati z boljšo organizacijo dela, modernizacijo strojev in naprav, z odpravo ozkih grl v proizvodnji in z izboljšanjem proizvodnih postopkov. Tudi pri novem zaposlovanju bomo v bodoče bolj preračunljivi, saj ugotavljamo, da je s smotrnim razporejanjem dela možno odpraviti več nalog.

— Če si bomo v planih za prihodnje leto zastavili — in pozneje tudi uresničili — omenjeni nalogi, potem bomo lahko povečevali tudi osebne dohodke. Rast plač je torej v neposredni povezavi s povečanjem delovne storilnosti.

— V prihodnjem letu moramo stremeti k večji gospodarnosti pri investicijah. Da nam sedaj rentabilnost pada, je poleg povečanja

porabljenega denarja, tudi posledica slabih investicijskih odločitev. Usmeritev naložb v prihodnje naj bo le v modernizacijo proizvodnje, odpravljanje ozkih grl in v tiste nove naložbe, ki bodo prinašale bistveno povečanje proizvodnje.

Če bomo pri izdelavi planov za prihodnje leto upoštevali vsa ta izhodišča, potem je pretežen del nalog in odločitev, ki so v naših rokah, zadovoljivo rešenih.

Za razliko od preteklih let moramo plan za prihodnje leto izdelati že do 20. decembra. K temu nas vodi na eni strani obveza do Dobrine, še bolj pa ugotovitev, da si moramo naloge dovolj zgodaj zastaviti in jih pričeti že takoj z novim gospodarskim letom tudi izvajati.

Zaradi tega je posebne važnosti dobra izdelava količinskega (fizičnega) plana proizvodnje, ki naj bo rezultat omenjenih izhodišč. Vrednostni (finančni) del plana pa bo le potrjeval proizvodna prizadevanja.

Ker plan ni le sebi namen, se moramo k izdelavi vključiti vsi v skladu s svojim sposobnostmi in možnostmi. NAPISATI SI MORAMO TUDI NALOGE IN UKREPE, KAKO BOMO PLAN IZVEDLI. Zatorej plan ni le zbir tabel in števil, ampak je dokument, ki nas vse zavezuje za uspešno gospodarjenje v prihodnjem letu.

EOO

Ob zaključku devetmesečnega poslovanja

Doseženi rezultati poslovanja Hmezada kažejo v devetmesečnem poslovanju naslednje značilnosti:

— nižjo kmetijsko proizvodnjo kot je bila načrtovana in zmanjšan obseg živinorejske proizvodnje v primerjavi z enakim obdobjem lani;

— predelovalna in storitvena dejavnost povečujeta svoj obseg, vendar mu sledita sorazmerno optimistično postavljenemu planu za letošnje leto;

— dosežen je sorazmerno ugoden vrednostni rezultat. Pri tem pa je potrebno pripomniti, da še večji del kmetijske proizvodnje ni realiziran;

— razmerja med dohodki in stroški kažejo na ugodna gibanja v ekonomičnosti poslovanja;

— družbeni standard in osebni dohodki izkazujejo skladen porast;

— zaskrbljujoče pa je veliko povečanje angažiranih osnovnih in obratnih sredstev, katerega posledica je upadanje že nizke donosnosti sredstev.

KOLIČINSKI OBSEG PROIZVODNJE

V devetmesečnem poslovanju je dosegla proizvodnja glavnih KMETIJSKIH PROIZVODOV naslednji obseg:

	Enota mere	Plan 1975	Doseženo 1974	I.—IX. 1975	Indeks 75:74	plana %
Mleko	1000 l	18.799	12.629	13.191	104	70
Govedo	ton	5.078	3.539	3.356	94	66
Od tega pitanci	ton	3.689	2.514	2.228	89	60
Prašič	ton	862	295	393	133	46
Piščanci	ton	2.884	2.031	2.049	101	71
Ribe	ton	30	20	38	190	127

V proizvodnji mleka povečuje delež kooperacija Žalec, ki je odkupila 10% mleka več kot v enakem obdobju lani, medtem ko Kmetijstvo Žalec ne dosega lanske proizvodnje mleka. Proizvodnja živine je nižja in ne dosega planirane v vseh kmetijskih TOZD. Nazadovanje, oziroma nezadostno napredovanje na vseh področjih kmetijske proizvodnje v Hmezadu je posledica neurejenih razmer na trgu naših proizvodov.

OBSEG PREDELAVE MESA, MLEKA IN MOČNIH KRMIL SE POVEČUJE:

	Enota mere	Plan 1975	Doseženo 1974	I.—IX. 1975	Indeks 75:74	% plana
— Predelava mesa	t	3.591	2.301	2.555	111	71
— sveže meso	t	5.507	3.542	4.042	114	73
— Konzumno mleko	1000 l	9.900	7.096	7.158	101	72
— Jogurt 1000 kozarcev		11.832	7.967	9.089	114	76
— Pasterizirano mleko	1000 l	2.064	2.270	3.017	133	146
— Močna krmila	t	20.000	12.702	13.361	105	66

V prikazu ni proizvodnje mleka in mesa Kmetijstva Ilirske Bistrice, ker razpolagamo samo s planiranimi in doseženimi količinami v letošnjem letu. Prodaja mesa je v tej TOZD dosegla 439 ton (66% plana) in 52 t (34% plana), medtem ko proizvodnja konzumnega mleka dosega 74% načrtovanih količin, kar pomeni prodajo 4.397.000 l konzumnega mleka.

V skupini TOZD STORITVENE DEJAVNOSTI povečuje obseg Gostinstvo, ki povečuje število obrokov za 18% in dosega tako 82% plan obrokov. Nadalje razširja svojo dejavnost Gradbeništvo. Strojna povečuje le del storitev mehanične delavnice in strojnih storitev, medtem ko se proizvodnja kmetijske mehanizacije zaradi neugodne situacije v kmetijstvu ne veča in ne dosega planiranega obsega. Hladilnica sadja je v tem času realizirala 86% plana prodaje.

Trgovinska dejavnost vrednostno bistveno povečuje svoj obseg. Ugotavljamo pa, da TOZD, katerih predmet poslovanje je izključno trgovanje, dosegajo v obdobju nižjo razliko v ceni, visok odstotek neporavnanih terjatev pa jim v skladu s predpisi v obliki odpisov terjatev bistveno zmanjšuje doseženi dohodek.

VREDNOSTNI KAZALNIKI POSLOVANJA

CELOTNI DOHODEK Hmezada je za 28% večji kot v enakem obdobju lani. Ko ocenjujemo doseženi celotni dohodek, moramo upoštevati dejstvo, da smo dosežene poslovne rezultate dosegli z povečanim številom ur za 2% in povečali osnovna sredstva za 13%. Cene kot pomemben dejavnik pri oblikovanju celotnega dohodka so zvišale rezultat, vendar pa ugotavljamo, da so cene kmetijskih pridelkov porastle le za 9%.

V obdobju smo poslovali bolj ekonomično. Razmerje med celotnim dohodkom in porabljenimi sredstvi za dosego le-tega je ugodnejše za dve točki. Pri tem je vprašanje realne amortizacije, ki narašča sicer skladno s planom, vendar pa se zmanjša njen delež v povprečnih osnovnih sredstvih v devetmesečnem obdobju.

Bistveno ugodnejša razmerja v ekonomičnosti (razmerje med celotnim dohodkom in porabljenimi sredstvi) dosegajo Vrtnarstvo, Mesnine, Mlekarna, Gostinstvo in Strojna.

BRUTO DOHODEK (družbeni proizvod), kot seštevek dohodka in amortizacije povečujemo za 33 %, razdelili pa smo ga kot kaže pregled:

	Doseženo I.—IX.		Struktura	
	1974	1975	1974	1975
BRUTO DOHODEK	117.208	157.716	100	100
1. Delež kolektiva	60.154	80.917	51,3	51,3
— bruto OD	53.784	72.839		
— drugi prejemki	3.067	3.868		
— stanov. prispevek (del za skupno porabo)	3.303	4.210		
2. Delež bruto akumulacije	33.437	42.734	28,6	27,1
— ostanek doh. — izguba	9.249	13.818		
— amortizacija	24.188	28.916		
3. Delež obveznosti	23.527	34.063	20,1	21,6
— pogodbene obveznosti	13.827	24.278		
— davki in prispevki (zakonske obveznosti)	9.700	9.785		

Delež kolektiva ostaja nespremenjen, delež akumulacije pa je nižji v korist povečanih obveznosti, ki predstavljajo 21,6 % doseženega bruto dohodka ali 26,4 % dohodka.

POGODBENE OBVEZNOSTI se povečujejo za 76 % v primerjavi z enakim obdobjem lani. Struktura pogodbenih obveznosti je naslednja:

	Doseženo I.—IX.		
	1974	1975	Ir
Obresti za kredite	7.543	15.217	202
Zavarovalne premije	2.706	4.830	178
Provizije za bančne storitve	637	676	106
Prispevki in članarine	249	337	135
Druge pogodbene obveznosti	2.693	3.219	119
SKUPAJ POGOBBENE OBVEZNOSTI	13.827	24.278	176

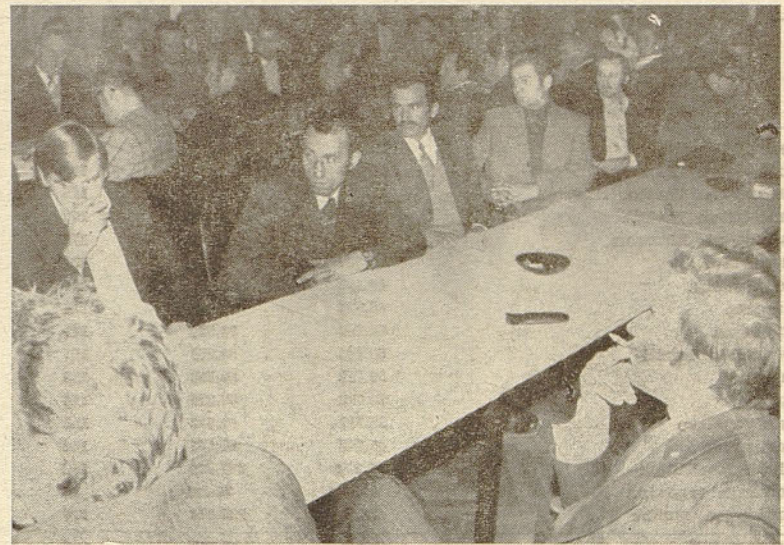
Podvojiti obresti od kreditov pomeni za 7.674 din večji znesek oziroma znižan rezultat. Obresti za kredite so se povečale za več kot 100 % v Kmetijstvu Zalec, Kmetijstvu Radlje, Sadjarstvu Mirošan, Kooperaciji, Mlekarni, Mešalnici krmil, Hmezadu, Strojni in Gradbeništvu.

OBRAČUNANE ZAKONSKE OBVEZNOSTI (prispevki in davki) se v letošnjem letu korigirajo s količnikom plačane realizacije zato ne kažejo povečanja.

OSEBNE DOHODKE smo planirali v višni 144.296 din, v tričetrtletju pa smo presegli planirano dinamiko za 3 %. Skupne OD smo povečali v primerjavi z enakim obdobjem lani za 30 % in povprečne OD na zaposlenega (iz ur) za 28 %. V enakem obdobju smo povečali vred-

Sredi novembra je pobelil Savinjsko dolino prvi sneg

Clani ZK Hmezad Zalec so se sestali v stekleni dvorani vrh Hmezada v Zalcu. O trenutni situaciji pri nas je spregovoril sekretar OK ZKJ Zalec tovariš Franc Jelen

nost obračunske osnove (točke) za 20 %. Pomeni, da je povečanje nad tem (8 %) rezultat presežanja normativov, plačevanja učinkov in dodatkov (nadurno, nedeljsko delo, ipd.).

Povprečni bruto OD na zaposlenega je znašal 4.275 din ali 3.061 neto. Povečanje OD na zaposlenega znaša 28 %, kar pomeni, da smo v povprečju sledili rasti življenjskih stroškov za to obdobje. Pri tem moramo upoštevati dejstvo, da je vrednost točke povečana le za 20 %.

OD IN DRUŽBENI PROIZVOD (BRUTO DOHODEK)

Družbeni dogovor za leto 1975 na področju delitve dohodka in OD v SRS nas zavezuje, da povečujemo OD skladno z družbenim proizvodom. TOZD so povečale družbeni proizvod in OD kot kaže naslednji

pregled (indeks povečanja =	I.—IX. 75								
	I.—IX. 74								
	KZ	KS	KIB	KR	SM	VR	KO	ME	ML
IPD	126	131	156	145	140	129	120	155	140
IOD	124	126	154	110	146	124	122	133	136
	MK						KH skupaj		
IPD	111	123	120	189	134	117	81	127	133
IOD	135	121	129	174	132	104	119	137	130

Neskladno naraščanje obeh kategorij izkazuje Sadjarstvo Mirošan, Kooperacija, Mešalnica, Strojna in Notranja trgovina. Za Sadjarstvo Mirošan, ki še nima zaključene proizvodnje in prikazanega dohodka, sedanja razmerja niso realna. V ostalih TOZD so nesorazmerja posledica nedoseganja planiranega dohodka, OD pa so naraščali skladno s planom in sledili porastu življenjskih stroškov.

USPEŠNOST POSLOVANJA

Delovna organizacija kot celota je zaključila devetmesečno poslovanje uspešno. Pri tem je večji del kmetijske proizvodnje še nerealiziran in spričo nenaklonjene politike cen ne obeta rezultatov, ki smo jih načrtovali.

KAZALNIKI USPEŠNOSTI

	V 1000 din		
	Doseženo I.—IX.		
	1974	1975	Ir
Ostanek dohodka + pospešena amort.	17.940	24.184	135
Družbeni proizvod/zaposlenega	43.971	57.372	130
Družbeni proizvod/OD	1,56	1,58	
Povprečni bruto OD/zaposlenega	3.339	4.275	128
Celotni dohodek/porabljena sredstva	1,11	1,12	
Celotni dohodek/CD = (ost. doh. + PAM)	1,020	1,021	
Ostanek dohodka + PAM			
povprečno angažirana poslovna sredstva	2,97	2,90	

Ugotavljamo lahko, da so doseženi absolutno zadovoljivi rezultati, da se kažejo ugodna gibanja v storilnosti, razmerje med dohodki in skupnimi stroški in OD ostaja na ravni lanskega enakega obdobja, rentabilnost pa je v upadanju. Večje poslovne rezultate dosegamo z nesorazmerno višjimi poslovnimi sredstvi, kar nam niža že tako nezavidljivo raven rentabilnosti.

TOZD so v poslovanju dosegle naslednja razmerja v uspešnosti primerjalno z enakim obdobje mlani:

(Nadaljevanje na 4. strani)

TOZD	DP/zaposlenega			Storilnost DP/VOD		
	74	75	Ind.	74	75	Ind.
Kmetijstvo Zalec	21.999	27.583	125	0,81	0,81	100
Kmetijstvo Smarje	42.402	57.636	136	1,58	1,64	104
Kmetijstvo Ilirska Bistrica	38.913	48.807	125	1,41	1,44	102
Kmetijstvo Radlje	19.161	28.815	150	0,83	1,18	142
Sadjarstvo Mirošan	57.346	67.194	117	1,28	1,82	92
Vrtnarstvo	43.327	56.949	131	1,58	1,60	101
Kooperacija	49.182	62.678	127	1,58	1,55	98
Mesnine	45.535	68.669	151	1,62	1,89	117
Mlekarna	64.352	83.994	131	2,16	2,23	103
Mešalnica krmil	93.148	99.857	107	3,06	2,51	82
Hmezad	59.782	80.563	135	1,96	2,00	102
Strojna	70.712	80.374	114	2,36	2,18	92
Gradbeništvo	30.757	47.532	155	1,32	1,44	109
Gostinstvo	45.845	61.557	134	1,81	1,84	102
Združ hladilnica	146.353	207.429	142	5,23	5,82	111
Notranja trgovina	83.618	70.431	84	2,34	1,58	68
Strokovne službe	88.165	102.479	116	2,32	2,12	91
S K U P A J	43.971	57.372	130	1,56	1,58	101

OPOMBA: STORILNOST: = družbeni proizvod (DO * AM) : vkalkulirani OD
 RENTABILNOST: Ostanek DOH. + PAM : povprečno angažirana poslovna sredstva

Dosežene poslovne rezultate smo dosegli s poslovnimi sredstvi, ki so bila v tem obdobju v povprečju za 38% višja kot v enakem obdobju lani. Bistveno povečanje izkazujejo v TOZD Notranja trgovina, Kmetijstvo Radlje, Sadjarstvo Mirošan, Mlekarna, Gradbeništvo.

OSNOVNA SREDSTVA po sedanjih vrednosti so po stanju 30. 9. 1975 povečana za 13%, medtem, ko so med obratnimi sredstvi bistveno porasle terjatve iz poslovnih razmerij, zaloge skupaj pa so vrednostno večje le za 4%.

JAVNA LICITACIJA

Po sklepu komisije za zemljišča z dne 13. 2. 1975 je razpisana javna licitacija nepremičnin, in sicer:

kmet. zemljišče v k. o. Liboje, parc. št. 243/12 travnik 6 v izmeri 1447 m²

Izklicna cena za kmetijsko zemljišče znaša 6,00 za m².

Javna licitacija bo v torek 23. decembra ob 10. uri v sejni sobi na upravi Hmezada Zalec, Ul. žalskega tabora 1 (I. nadstropje).

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 10% od izklicne cene. Po opravljeni dražbi bo s kupcem v 15 dneh sklenjena kupna pogodba. Kupec je dolžan celotno kupnino poravnati prodajalcu takoj ob podpisu pogodbe. V kolikor kupec v navedenem roku celotne kupnine ne plača, bomo razpisali ponovno licitacijo in mora prvi dražitelj plačati stroške ponovnega razpisa in nadomestiti eventualno razliko pri ponovno doseženi kupnini.

Kupec je dolžan razen kupnine plačati vse stroške kupne pogodbe, zemljiškopravnega prenosa lastništva, eventualne stroške geometrske odmere in prometni davek od nepremičnin.

Vse ostale informacije lahko zainteresirani dobijo v pravni pisarni Hmezada v Zalcu, Hmeljarska 3 (prililje levo).

Hmeljar ob 30-letnici

V PREJŠNJI ŠTEVILKI NAŠEGA GLASILA HMELJAR SMO PISALI, DA BO JANUARSKA ŠTEVILKA LETNIKA 1976 JUBILEJNA. ŽELIMO, DA BI V NJO PISALO ČIM VEČ NAŠIH BRALCEV IN DOPISNIKOV. ROK DO TISKANJA JE ZELO KRATEK, ZATO PROSIMO, DA POŠLJETE SVOJE PRISPEVKE, STARE IN AKTUALNE FOTOGRAFIJE NA NAŠE UREDNIŠTVO NAJKASNEJE DO 8. DECEMBRA

VAŠ PRISPEVEK BO JUBILEJNO ŠTEVILKO POPESTRIL.

UREDNIŠTVO

Povsod so dobri in slabi

Sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je na tekmovanju kovinarjev Jugoslavije dejal, da »je veliko naših problemov nastalo in še nastaja zaradi tega, ker se pri nas premalo dela, ker je še vedno precej neodgovornega vedenja, nediscipline itd.« in da »ta pojav ni prisoten samo v tovarni, temveč tudi v naši administraciji, od občinske do zvezne, pa tudi v organizacijah zveze komunistov, v raznih strokovnih službah, komunalnih in uslužnostnih dejavnostih itd.«

M. G.

Kdo je upravičen do nadomestitve stanarine?

Na podlagi odloka Skupščine občine Žalec (Uradni list SRS, 25/73) in na podlagi spremembe istega odloka (Uradni list SRS 13/75) imajo imetniki stanovanjske pravice z nizkimi osebnimi dohodki in številno družino pravico do nadomestitve stanarine.

Iz dosedanjih vlog pri Samoupravni stanovanjski skupnosti je razvidno, da upravičenci do nadomestila stanarin niso seznanjeni s pravicami.

Za lažje razumevanje, kdo je upravičen do delne nadomestitve stanarine, objavljamo nekaj osnovnih pogojev.

Do delne nadomestitve stanarine je upravičen imetnik stanovanjske pravice, če uporablja standardno stanovanje, ki je po veljavnem točkovnem sistemu ocenjeno do 130 točk; razen če v izjemnih primerih za posameznega upravičenca sklene drugače skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine. Delna nadomestitev stanarine lahko znaša največ 80% višine stanarine. Najmanjši znesek do katerega se delna nadomestitev stanarine še izplačuje je 30 din.

Poleg tega, da je stanovanje ocenjeno do 130 točk, se ugotavljajo še znosni izdatki za stanarine v odstotkih od letnih dohodkov posameznih tipov gospodinjstev. Odstotek je določen glede na višino letnih dohodkov in število družinskih članov v spremembi odloka o delni nadomestitvi stanarine (Uradni list SRS, št. 13/75).

Znosna letna stanarina, ki jo je imetnik stanovanjske pravice dolžan plačati, se izračuna tako, da se ugotovljeni skupni dohodek gospodinjstva pomnoži z ustreznim odstotkom znosnih izdatkov za stanarino glede na število članov gospodinjstva ter deli s 100. Tako se dobi letna znosna stanarina, razlika več plačane letne stanarine pa se subvencionira. Stanarina za subvencijo se smatra znesek naveden po stanovanjski pogodbi brez prispevka za mestno zemljišče in prispevka za amortizacijo kotlovnice, tam kjer se ta plačujeta.

Pravico do delne nadomestitve stanarine uveljavlja nosilec stanovanjske pravice z zahtevkom, ki ga vložijo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine — enoti za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Zahtevek se mora vložiti vsako leto do 31. januarja za tekoče leto, oziroma v 30 dneh po preselitvi v drugo stanovanje.

Zahtevku za nadomestilo stanarine je potrebno priložiti naslednje dokumente:

1. Potrnilo o osebnem dohodku za vse člane gospodinjstva, obrazec 8.38, ki ga izda delovna organizacija ali odrezek nakazila pokojnine, invalidnine ali preživnine za pretekli mesec. Potrnilo za leto 1974 veljajo za uveljavljanje nadomestila za leto 1975. Potrebno jih je obnavljati vsako leto do 31. januarja za tekoče leto ali 30 dni po preselitvi v drugo stanovanje, v nasprotnem primeru preneha pravica do nadomestila.

2. Potrnilo o skupnem gospodinjstvu in premoženjskem stanju, ki ga dobi prosilec pri skupščini občine Žalec. Potrnilo je potrebno obnoviti takoj, ko nastopi sprememba.

Za vse nejasnosti se obračajte na kadrovske oddelke podjetja v Zalcu.

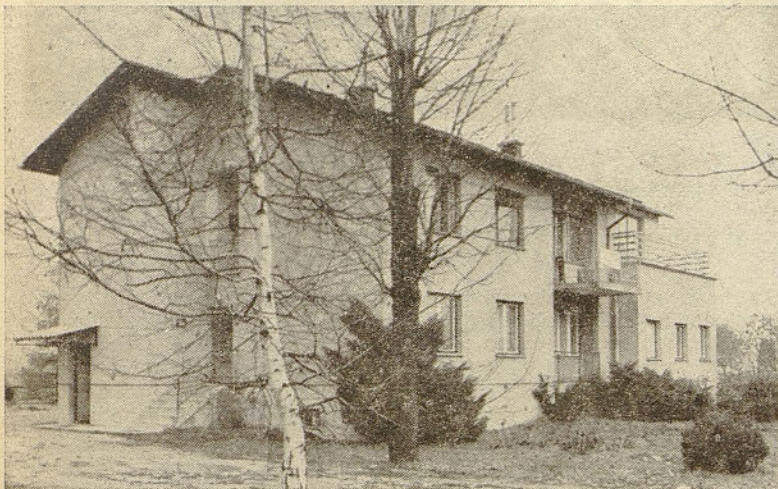
Za kadrovske oddelke, Minka Žilnik

STROKOVNI NASVETI in POGOVORI

Ob 15. jubileju veterinarske postaje Žalec

Skrito med mogočne krošnje divjih kostanjev in vitkih brez ter malo odmaknjena od središča Žalca stoji stavba Veterinarske postaje Žalec, ki v tem letu praznuje skromen jubilej 15-letnico obstoja in delovanja.

Pred nekako 17 leti se je v takratnem upravnem odboru Veterinarske postaje Žalec porodila misel, da bi se naj za potrebe naglo se razvijajoče živinoreje zgradila nova veterinarska ambulanta. Dotedanji prostori so bili za delo neprimerni, tako da se služba ni mogla razvijati, kakor bi bilo potrebno. Od zamisli pa do uresničitve le-te je bila dolga in težavna pot, saj lastnih finančnih sredstev postaja skorajda ni imela. Področne kmetijske zadruge in banke so ji priskočile na pomoč. Ambulanta je bila leta 1960 s skromno svečanostjo odprta in predana svojemu namenu. Še danes po 15 letih je lahko v ponos tako veterinarski službi, kakor tudi samemu Žalcu. V njej se poleg ambulantnih prostorov nahajajo še potrebni laboratoriji in upravni prostori. Otvoritev ambulante je bila hkrati tudi mejnik med dotakrat še povprečni privatno živinozdravniško prakso in moderno veterinarsko službo, je v novih sodobnih prostorih lažje sledila novim tokovom v modernem živinozdravstvu.

Na vzhodnem robu Žalca v prijetnem parku stoji Veterinarska postaja

Če je bila v prvih povojnih letih poglobljena in skorajda edina skrb veterinarske službe preprečevanje in zatiranje živalskih, kužnih in zajedalskih bolezni, se je v novih prostorih njen delokrog pričel širiti. Vpeljalo se je osemenjevanje goved na celotnem nižinskem področju, s tem pa so se ob enem tudi zatirale spolne okužbe pri kravah, katere so prenašali plemenjaki. Močno je porasla kurativna dejavnost, z laboratorijskimi preiskavami blata pa so odkrivala žarišča zajedalskih bolezni. Z uvajanjem novih boljših semen so se pojavljale tudi nove bolezni, kot obolenja vimena, parkljev, težje prebavne motnje in slaba rodnost.

Za boljše razumevanje in da bi občani dobili vsaj bežen vpogled v delo veterinarske službe, bi to delo poskušali prikazati s številkami. Letno cepimo proti pasji steklini 2.200 psov, proti svinjski rdečici okoli 8.000 prašičev, vsaka tri leta tuberkuliniziramo okoli 6.000 goved. Ambulantno in po hlevih se zdravi okoli 5.500 bolnih živali, osemnimo okoli 4.100 plemenic. V zadnjem času smo pričeli z osemnjenjem svinj, ki je že dalo dobre rezultate.

Morda še o načrtih za bodočnost. Želeli bi osemnjenjati goved in svinj razširiti tudi na hribovitejša področja. Predvsem pa je želja vseh delavcev Veterinarske postaje, da bi s svojim delom, to je nenehno skrbjo za zdravje živine, zadostili tistim nalogam za katere jih je zadolžina družba.

OCVIRK Franc, dipl. vet.

Republiški center za pospeševanje kmetijstva je v Kozjem organiziral posvetovanje s pridelovalci ribeza Slovenije.

Govorili so o sortah ribeza, faktorjih, ki vplivajo na pridelok, o načrtih razvoja, visokih stroških pridelovanja in med ostalim ugotovili:

Da stane danes nov nasad ribeza od 5,5 do 6,5 starega milijona in pod pogojem, da mora imeti tretje leto že 1 kg po grmu. Za nove nasade ribeza daje družba tudi dolgoročne in ugodne kredite. V polni rodnosti stane 1 ha nasada od 4 do 5 starih milijonov. Tu je vračunano tudi vso kmetovo delo. Pri nakazanih pridelovalnih stro-

7. Nasade prvi dve leti obdelujemo, potem preidemo na negovano ledino. Spomladi posejemo 20 do 25 kg semena: mačji rep in redki oves. Za čistost v vrsti uporabljamo spomladaj in po obiranju primerne herbicide.

8. Glede na razdalje grmov poznamo pri nas dve vrsti nasadov — 3×1,3 m in novejšje po dve vrsti skupaj na dva metra in široka vrsta 4 metre za dovoz gnoja in eventualno za podkulturo.

9. Sadimo lahko ribez tudi na terase, kjer mora biti čista širina terase okoli 2,5 m. Prednost terase je v lažji obdelavi in boljši vlagi v zemlji.

RIBEZARJI SO SE POSVETOVALI

ških bi jim naj bil čisti dohodek približno enak ob porabi 2000 delovnih ur na leto. Ko smo pričeli pred dvajsetimi leti ribez gojiti v večji meri, je bila odkupna cena okoli 150 dinarjev za kg, pred desetimi leti okoli 400 din in sedaj okoli 1000 din za kg oddanega ribeza, kar nekako tudi ustreza rasti cen ostalih kmetijskih pridelkov.

Glede na podane referate strokovnjakov, pripombe in mišljenja pridelovalcev ribeza so bili sprejeti na zboru določeni sklepi in nakazane smeri za boljše stanje in večje donose.

Povzetek sklepov:

1. Nujno je urediti vprašanje kalijevih gnojil, preiti na kalijev sulfat in patent kalij, opustiti kalijevo sol, ki je ribezu škodljiva.

2. Urediti vprašanje kislinskih gnojil; preiti na gnojenje s superfosfatom in amon sulfatom, kar je posebno za kozjansko nujno potrebno, ker je povprečje pH nad 6,5, kar za ribez ni ugodno in je potrebno zemljo malo zakisati.

3. Priprava zemlje za obnovo se naj opravi v glavnem s težkim traktorjem pred oranjem, v težjih zemljah in kjer je ureditev in planiranje parcele potrebna, pa se ureja z buldožerjem in rigola do globine 40 cm.

4. Rez ribeza opravimo dvakrat in sicer kot glavna rez takoj po obiranju ribeza in dodatna druga rez spomladi, ko ribez še malo očistimo.

5. Grobanje ribeza je še v preizkušnji in ima določene prednosti in pomanjkljivosti. Prednost je v večjem koreninskem sistemu in v večji osvetlitvi grma. Na vsak način grobamo tam, kjer so prazna mesta.

6. Gnojimo s fiziološko kislimi gnojili v razmerju N:P:K 2:1:3. Glede količin bi se morali v glavnem ozirati na analize in založenost gnojil v zemlji. Nujno bi morali dodajati bor in magnezij. Pri vseh škropljenjih s fungicidi bi morali dodajati folifertil za foliaro gnojenje.

10. Oplodnja ribeza s čebelami poveča pridelok za 20 do 30%. Čebele morajo biti v času cvetenja ribeza blizu nasada ali v njem.

11. Za nove nasade je treba določiti boljše zemljo in lego, ob sajenju uporabljati kompost in dosti hlevskega gnoja, ali tudi šoto pomešano z zemljo v razmerju 1:5.

12. Treba je preiti na sajenje v jeseni in saditi dvoletne sadike v dobro pripravljeno zemljo.

13. Zaščititi v ribezu bo treba dati večji poudarek. Ribez mora ostati zelen do jeseni. V kritičnih letih bo treba število škropljenj povečati od dosedanje normale.

Navedeni sklepi so bili sprejeti na zboru ribezarjev v Kozjem s težnjo in skupno željo dvigniti poprečni donos na grm za 1 kg, to je na skupno tri kg po grmu.

inž. Franc Valenčak

SEŽIGANJE DRAČJA, VEJIC

Na vrtu se najde marsikaj, česar ne smemo odložiti na kompostni kup. To je dračje, ki ga je ogolila monilija, dvečni poganjki in vejice malin in ribeza, sploh vse, kar se je nabralo, ko smo obrezovali drevje in okrasno grmičevje.

Vse kar nameravamo predati ognju, mora biti primerno suho, da bi dobro gorelo in ne bi nastajal gost in dolgotrajen dim, ki ni prijeten sosedom. Pazimo tudi, da med dračjem ni vrečk iz PVC materiala, ki povzročajo nastanek dušičnih plinov. Take vrečke in plodove, ki jih je napadla monilija, er gnijoče zelje, ki so posebno kužni, zberemo v primerne vrečke in odložimo v smetnjak. Tako bodo končali v »večnem ognju«
javnih smetišč.

50. JUBILEJ V PREBOLDU

Kino dvorana zadružnega doma v Preboldu je bila v nedeljo 9. novembra dopoldne prizorišče jubilejnega petdesetega ustnega časopisa Kmečkega glasa. Prisostvovali so mu številni kmetje in mladi; zadružniki iz Prebolda in okoliških krajev

Med številnimi udeleženci ustnega časopisa sta bila tudi hmeljarski starešina Anton Ocvirk in hmeljska princesa Sonja Potočnik. Vsi sodelujoči v triurnem programu in izžrebanci so prejeli praktična darila, ki so jih prispevali Semenarna Ljubljana, Agrotehnika, Zavarovalnica Sava, Ina, Motvoz, HiP Hmezad, Mesnine in Mlekarna Celje, Pinus in ČZ Kmečki glas

Da bi bil ustni časopis pester, so odgovarjali na vprašanja novinarjev Kmečkega glasa direktor TOZD Kooperacija Zalec inž. Ludvik Semprimožnik, predsednik OK SZDL Zalec Vlado Plaskan, številni kmetje in mladi zadružniki. — Na sliki

Kako negujemo tla med mladim drevjem

Za novo posajeno drevje, naj bo mlado in nežno ali starejše in močno, moramo posebno skrbeti, da bodo tla na njegovem rastišču dovolj zračna in primer- no vlažna. Ne le da se mora rast- lina, drevo ali grm prilagoditi no- vim tlem in novim razmeram, nadomestiti, boljše rečeno obnoviti mora korenine in delno tudi nad- zemne deele, saj smo jih ob pre- sajanju prikrajšali.

Tla zato večkrat okopavamo in grabljamo, marljivo in obilno za-

livamo. Saj korenine ne morejo iz tal načrpati dovolj vode. Ko obdelujemo zemljo ob drevesu, seveda skrbimo, da ne poškodujemo korenin, tudi če niso globo- ko pod površino. Skrbno pa od- stranimo vsak plevel. Posebnega pomena je to jeseni, preden od- pade listje, ki bo kot odeja ostalo pod drevesom oziroma grmom na tleh med zimo. Po treh letih bo rastlina že dovolj močna, da ne bo potrebovala več takšne skrbi.

DOMOTOŽJE ŽIVALI

Kako močna je navezanost ži- vali na kraj, kjer se je skotila oziroma na prvega gospodarja, ki ga je vzljubila, je bilo že dosti- krat povedano. Tudi to je znano, da je pes bolj navezan na osebo, mačka pa na hišo ali stanovanje, kjer ima svoj kot.

Če se živali izgubijo, najdejo ponavadi same domov, če le niso prevelike razdalje. So pa tudi primeri, ki dokazujejo, kako ne- verjetne razdalje lahko živali pre- magajo, kadar jih žene veliko do- motožje po ljudeh, ki so jim po- stali prijatelji.

Tako pripoveduje revija »Tier- welt« o neki družini iz Solingena v Nemčiji, ki se je morala zaradi gospodarjeve nepopostljivosti lo- čiti od svojega ljubljence, štiri- letnega volčjaka. Prodali so ga italijanskemu delavcu, ki se je

vračal domov (v Italijo) v južno- italijansko mesto Bari. Italijan je vzel psa na dolgo pot s seboj.

Preteklo je že skoraj leto in družina je že nehala žalovati za psom, ko je nekega večera pred novim letom zaslišala neko pras- kanje po vhodnih vratih in tiho cviljenje. Ko so odprli vrata, so zagledali do kosti izstradanega psa z ranjenimi tacami, ki se je po dolgih mesecih vrnil domov. Kako je prehodil tisoče kilometrov in s čim se je hranil med potjo, je bil res pravi čudež.

Prav tako se je zgodilo z mač- ko Pinkus, ki se je po 500 kilo- metrih razdalje spet vrnila k svo- jemu bivšemu gospodarju. Med potjo je izgubila polovico svoje teže in čeprav vsa onemogla in razmršana, je z energičnim mi- javkanjem priklicala ljudi, da so ji odprli vrata v stari odm.

PONOVNO IZIDE KNJIGA O ČRNI ROKI

Najbolj iskana knjiga letos pri nas je bila Jožeta Vidica **PO SLEDOVIH CRNE ROKE**. Prva naklada 7.000 izvodov je bila razprodana v dveh tednih. Prvi bralci so poslali avtorju nekaj pripomb, opozorili so ga na zločine, zločince in žrtve, ki zanje še ni vedel, in Jože Vidic se je znova podal po sledovih črne roke, da je knjigo dopolnil. Knjiga je narasla za nad 100 strani in bo ponovno izšla 20. decembra. Bralci, ki bi knjigo naročili pred izidom in jo plačali do 15. decembra, jo dobijo za 180 din, kolikor je veljala prva izdaja. Po 15. decembru bo cena knjige zaradi povečanega obsega 202 din. Nova knjiga bo obsegala okrog 660 strani in 180 fotografij ter dokumentov.

Naročila je treba poslati na naslov:

Založba Borec

61001 Ljubljana, Miklošičeva 28, p. p. 203

Hkrati z naročilom je treba nakazati 180 din po položnici na račun št. 50101-603-45772 s pripisom »Za črno roko«.

Založba vam še posebej priporoča naslednje svoje izdaje:

Jože Vidic: **ZLOČIN PRI LENARTU** 160 din
Vinko Trinkaus: **OBVESČEVALCI** 190 din
Spectator: **MAFIJA VCERAJ IN DANES** 185 din

KALKULATIVNI PREGLED BOLEZIN 1970—1975

Leto	Število zaposl.	Štev. bolez. prim. zaradi	ZARADI		v % odsotnih delavcev zaradi		Izgubljenih delovnih dni zaradi		Resnost 263 DD		(Bruto) Vrednost na eno		
			nesreč	bolezin	nesreč	bolezin	nesreč	bolezin	nesreč	bolezin	nesrečo	bolezino	
			odsoten vsak		× delavec								
1970	1937	172	2016	11,2	0,9	8,9	104	2391	23176	16,8	11,5	598	277
1971	1967	205	2244	9,6	0,8	10,4	114	2067	25939	14,9	11,5	742	423
1972	2165	227	1977	9,5	1,0	10,5	91	3946	23371	17,1	11,8	841	503
1973	2157	247	2511	8,7	0,8	11,4	116	6103	32809	22,0	13,0	1313	548
1974	2094	218	2714	9,6	0,8	10,4	129	4501	39551	18,0	14,5	1584	796
3/4 75	2157	156	2282	13,8	0,9	5,3	105	1481	22046	9,4	9,6	1646	1014

Leto	Škozi celo leto dnevno odsotnost delavcev zaradi		Zaradi vseh bolezenskih primerov izgubljeno		Vrednost vseh bolezenskih na zaposlenega bruto	Razmerje bolezenskih primerov	Indeks pogostnosti vseh bolezenskih primerov	
	nesreče	bolezin	dni	delavcev 000 din				
1970	9,2	99,1	26067	108,3	697	360	1 : 11,7	11,2
1971	9,7	93,9	28006	191,6	961	428	1 : 10,9	12,4
1972	14,9	88,5	27317	103,4	1180	596	1 : 8,8	10,1
1973	23,4	170,0	38912	193,4	2020	804	1 : 10,2	12,7
1974	15,3	149,2	43602	164,5	2317	606	1 : 12,4	14,0
3/4 75	5,6	83,8	23555	89,5	1598	740	1 : 14,6	10,7

Še vedno prenizka stopnja varnosti

Minilo je ravno leto dni od pričetka veljavnosti novega zakona o varnosti pri delu. S tem zakonom smo dobili pravno osebo za izvajanje varstva pri delu v delovnih organizacijah. Od niza zahtev zakona v naši delovni organizaciji nismo dovolj storili. Glavne zahteve, katere še vedno zanemarjamo, čeprav smo jih v internem pravilniku o varstvu pri delu podrobno razčlenili in določili, so v tem, da zavestno ali nezavestno ne upoštevamo:

— da je varnost sestavni in neolčljivi del vsakega proizvodnega, tehnološkega in delovnega procesa;

— da posamezne TOZD še nimajo izdelanih predpisov o ukrepih in normativih za varno delo v njihovi dejavnosti, v kar spada tudi določiti redne in periodične tehnične varnostne preglede. Zanemarjanje tega povzroča neštete proizvodne nevarnosti in ustavitve dela.

— Da so vse osebe, ki vodijo dela, OSEBNO na svojem delovnem mestu odgovorne za izvajanje varstva pri delu. Ta odgovornost bi mogla biti podrobno razvidna iz posameznega opisa delovnega mesta, kar žal pri nas še tudi ni.

— Da morajo biti delavci na delu deležni varnostne vzgoje in moramo za njih o varnosti pri delu periodično dokazovati, če hočejo opravljati ali voditi delo.

Ta zahteva zlasti pomeni, da bi morale osebe v podjetju najprej poznati zahteve varnosti, tisti pa, ki kakorkoli snujejo, pripravljajo, organizirajo, vodijo in nadzorujejo izdelovanje sredstev za delo ali proizvode, tehnološke in delovne procese, morajo upoštevati zahteve sodobne tehnike varnosti in varstva pri delu ob osebni odgovornosti. Te zahteve bi morale biti sestavni člen sistemizacije in opisa delovnega mesta.

Žal ugotavljamo, da določila zakona in internih predpisov, zlasti s področja varstva pri delu,

ostajajo le na papirju, čeprav je dolžnost in naloga članov kolektiva, da zahteve varstva v celoti zažive tako, da bi bila vsakemu delavcu dejansko zajamčena pri delu ustavna pravica do varnega in zdravega dela.

Pri nas je še vedno veliko število delovnih nesreč in zdravstvenih okvar delavcev pri delu (glej priloženo tabelo), kar dokazuje, da obstaja nizka stopnja varnosti, kar je v veliki meri odvisno od slabe organizacije dela, in nizka stopnja delovne storilnosti ter slaba delovna disciplina. Da je temu tako, lahko dejstva podkrepimo s podatkom, da je v našem podjetju odstotek pri delu ponesrečenih nad republiškim povprečjem, medtem ko je odstotek z dela zaradi »boleznih« kar nad 16% nad republiškim povprečjem. Zaradi slednjega je dnevno odsotnih z dela kar 6,4% zaposlenih.

Za službo varstva pri delu
Janko Zupanek

Na podlagi zakona za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS, št. 7/4) skupni odbor za medsebojna razmerja Hmezada Žalec razpisuje

Javno licitacijo

enodružinske stanovanjske hiše v Migojnicah 103, p. Griže, ki leži na parc. št. 254 K. o. Zabukovca in funkcionalno zemljišče na parc. št. 1118/2 iste k. o.

Izključna cena za stanovanjsko hišo znaša 28.700 din (z besedo: osemindvajsetisoč sedemsto in 00/100) in zemljišča v izmeri 624 m² 13 104,00 din (z besedo: trinajst tisoč štiristo in 00/100) t. j. 21,00 din za m². (Po cenilnem zapisniku je izračunano 503 m², kar znese 10.563 din, razlika 121 m² pa je obračunana ravno tako po 21,00 din, t. j. po odloku SOB Žalec).

Javna licitacija bo v petek, dne 26. 12. 1975 ob 10. uri v sejni dvorani na upravi Hmezada v Žalcu, Ul. žalskega štaba 1 (I. nadstropje).

Interesenti, ki se želijo udeležiti javne licitacije, morajo pred pričetkom iste položiti varščino v znesku 5% od izključne cene.

Z zdražiteljem se sklene v roku 30 dni kupna pogodba. Kupec je dolžan 40% kupnine plačati najkasneje v roku 30 dni po podpisu pogodbe, ostalih 60% kupnine pa v roku 15 let z 2% obrestno mero v enakih letnih obrokih. V kolikor zdražitelj v navedenem roku ne bi plačal kupnine, se bo razpisala ponovna licitacija in mora prvi zdražitelj plačati vse stroške ponovnega razpisa in nadoknaditi eventualno razliko.

Prednost nakupa ima ob enakih pogojih stanovalec, za njim pa delavec podjetja. Vse stroške v zvezi s kupno pogodbo, prenosom lastništva ter prometni davek od nepremičnin plača kupec.

Vse ostale informacije lahko interesenti dobijo v pravni pisarni Hmezada v Žalcu, Hmeljarska ulica 3 (prilijče levo).

KAKO PREZIMIMO TRAJNICE OBČUTLJIVE ZA MRAZ

Vse trajnice, ki niso odporne proti mrazu, a jih gojimo radi na vrtu, oknih in balkonih ali v košarah, moramo ob pravem času zaščititi pred pozebo in jih premestiti na primeren prostor, kjer bodo prezimile, da bi nam bile v prihodnjem letu zopet v veselje.

Rastline, ki so močne in ne več mlade lahko pustimo zunaj, dokler ni hujšega mraza. Zavarujemo pa jih čez noč pred mrazom. Ko pa zahteva čas, jih pripravimo za bivanje v zaprtem prostoru s tem, da jim odstranimo

vse popke, cvetne peclje, mehke poganjke in uvelo listje. Posode z rastlinami postavimo na gosto skupaj v hladnem, nekurjenem prostoru (veža, stopniščno okno), kjer ni prepriha. Zalivamo le občasno, da se korenine ne izsušijo.

Če pa imamo mlade rastline, ki smo jih med letom vzgojili iz potaknjencev, jih prenesemo v zmerno topel svetel prostor, jih zalivamo, da rastejo nekaj časa še naprej. Tudi pozneje jih držimo v svetlem prostoru, primerno vlažno, da ne bi izgubile listov.

Malice, ki nam jih pripravljata Gostinstvo Celje in vodja bifeja Vera Rehar, so zadnje čase okusnejše. Zato je bife boljše obiskano v splošno zadovoljstvo

Vremenski PREGOVORI

Ce je na Barbaro mraz,
bo trajal ves zimski čas.

O Tomažu vetra suho petje,
suha pomlad, sušno poletje.

Ce Štefana burja prinese,
vinogradniku pridelek odnese.

Ne v tujino

Ko tone sonce za goro
in prižge zvezdice nebo,
se zajočem ob zamisli,
da fanta k meni več ne bo.

Odšel je ljubi v daljnji kraj,
ne bo več vrnil se nazaj.
Ostala sama sem doma
in kmalu bom zibala.

Ko sinko imel bo dosti let,
ne bom pustila ga v svet.
Naj srečo najde si doma,
pa bode lepše za oba.

Za očetom šel v svet
je moj sinko brez besed.
On ve, da tukaj bil je raj,
zato bo vrnil se nazaj.

Oba strmiva v daljni kraj:
bo oče povrnil se nazaj?
Če ga več nazaj ne bo,
nikoli nama ne bo lepo.

Nazaj ga res ni več bilo,
prišlo je pismo žalostno:
Tvoj fantič je življenje dal,
ker za srečo se je bojeval.

MAGDA PIŽORN

ODSLEJ

Vozniki koles z motorjem bodo odslej potrebovali potrdilo o znanju prometnih predpisov. Takšno določilo je prinesel novi slovenski zakon o varnosti cestnega prometa, ki je začel veljati včeraj.

V 61. členu tega zakona je rečeno: kolo z motorjem, delovni stroj in motokultivator sme voziti v cestnem prometu le tisti, ki ima potrdilo o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa ali voznik, ki ima veljavno vozniško dovoljenje.

Brez nasprotja ni napredka: to je zakon, po katerem je šla doslej civilizacija.

Karl Marx

Življenje je podobno olimpijskim igram: nekateri trgujejo, drugi gledajo, tretji se borijo.

Pitagora

REKLA

Človek se uči, dokler ga družba živi.

Sloga jači nesloga tlači.
Danes gosti, jutri posti.
Varčevanje je velik dohodek.
Brez sreče je vsak trud zaman.
Črepinje prinašajo srečo.

Moj vrt, moje veselje

To je knjiga za vsakogar, ki ima ob svojem domu vrčiček, košček zemlje ali večjo parcelo, sadni vrt, vinograd ali brajdo. V štirih knjigah so zbrani številni nasveti o ureditvi vrta, ravnanju z zemljo, obdelovanju in gnojenju, sajenju in setvi, zalivanju negi in oskrbovanju okrasnih rastlin, zelenic, sadnega drevja in vinske trte, izbiri ustreznih vrst in sort, torej o vsem, kar naj bi vedel vsak vrtničar.

Knjiga je nepogrešljiva za vse tiste, ki ljubijo okrasne rastline in pridelujejo za domače potrebe vrtnine, sadje in grozdje. Cena knjige je 120 din.

RIBOGOJNICA

Pred dnevi smo videli na TV Ljubljana v oddaji Po sledih napredka skrbno pripravljeno strokovno oddajo o razplodu postrvi v naši ribogojnici. Oddajo je daljša pripravljala in dokončno tudi uredil vodja našega investicijskega oddelka in ribič »z dušo in telesom«, dipl. inž. Boris Skalin.

PRVI SNEG

Letošnja izredno lepa jesen nam je dolgo prizanašala s slano in snegom. Prvi sneg je po dolini zapadel 17. novembra zjutraj 1 cm na debelo in to marsikje prej kot slana.

Anekdota

Slavni francoski biolog J. Rostand je dejal: »Kdor ubije človeka, je morilec. Kdor pobije milijone ljudi je zavojevalec. Kdor pobije vse, je bog.«

In še: »Človeštvo bi bilo popolnoma srečno, če bi ljudje vso pamet, ki jo uporabljajo da popravijo neumnosti, ki so jih zagrešili, uporabili za to, da jih ne bi zagrešili.«

Naše sadje

Prenekateri vrtničkar se sprašuje, katero sorto jablan, hrušk, breskev, marelic, sliv in jagodičja bi posadil. Morda bi se brž odločil, ko bi vedel za njihove lastnosti: kdaj cveto, kdaj plodovi dozorevajo, kakšna je kakovost posameznih sort, kakšna je njihova vzdržljivost v sadni kleti, katere bolezni se pojavljajo pri uskladičenju, kako ravnamo s sadjem po obiranju itd. Na vsa ta vprašanja odgovarjajo naši najbolj znani sadjarski strokovnjaki v knjigi Naše sadje. V njej bodo tudi recepti za pripravljane sadnih jedi. Ded drugim bo opremljena z 80 barvnimi slikami, po katerih bomo razpoznavali sorte. V dobri vezavi bo izvod knjige sal 130 din.

POMOČ

Potniki v gneči čakajo na avtobus. Takrat neka debela ženska zagodrnja:

— Nehajte me porivati!

Ob prihodu pravega avtobusa pa pravi:

— Prosim, sedaj me pa le porinite!

REFERAT

Delegat je bral svoj referat.

— Bolj glasno! ga opozori kolega v bližini.

— Oprosti, mu na uho zašepeta delegat, nisem vedel, da me kdo poslušal.

V VOJSKI

— Kdo zna kuhati?

— Jaz, se javi mlad vojak.

— Si že kdaj kuhal?

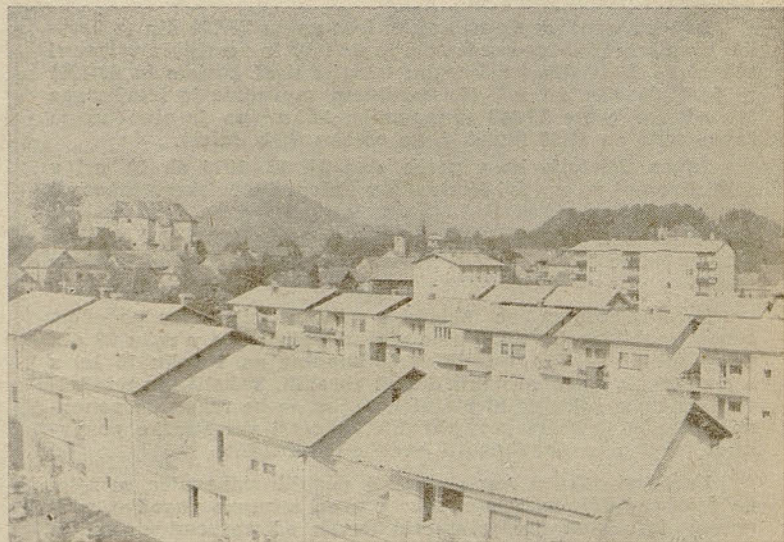
— Štiri leta.

— Tudi v velikih loncih?

— Tudi.

— Kaj si pa kuhal?

— Asfalt.

Tam, kjer so se še pred leti bočile hmeljske žičnice, so danes na Polzeli stanovanjski bloki in družinske hišice. Zaradi boljše preglednosti bo treba kmalu preiti k poimenovanju cest in ulic

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet podjetja »Hmezad« Zalec. Širši družbeni organ glasila sestavljajo: predsednik Drago Zlender, člani: Stefka Lešar, Ivan Vodlan, Jože Rojnik in Ivan Rehar. Ureja uredniški odbor: predsednik Anton Gubenšek, dipl. inž., in člani: Janez Luževič, dipl. inž., Bogdan Pugelj, dipl. inž., Vinko Strašek, pravnik, in Miljeva Kač, dipl. inž., urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. — Glavni in odgovorni urednik Vili inž. Vybihal. — Uredništvo je v podjetju »Hmezad« v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 36 din. — Tisk in kliseji AERO, kemična, grafična in papirna industrija Celje. — Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije, št. 1-1/72 z dne 13. 2. 1974 je Hmeljar prost davka od prometa proizvodov.

HMELJAR

1975/6

PRILOGA HMELJARJA

ŠKROPILNI PROGRAM ZA HMELJ ZA LETO 1976

Letos objavljamo škropilni program za hmeljišča bolj zgodaj kot običajno zato, da bi lahko pravočasno nabavili dovolj kemičnih sredstev, s katerimi bomo prihodnje leto uspešno zaščitili hmelj.

Posebno bi vas radi opozorili na naslednje: Ne opustimo niti enega spomladanskega škropljenja za zatiranje peronosporre. Zelo dosledno je treba škropiti takoj po rezi ali ob rezi z brestanom. Pri za peronosporo zelo občutljivih sortah kot sta atlas in ahil ne smemo izpustiti niti enega roka v času rasti, da pošteno zaščitimo cvetne mladice. Tudi pri sortah, ki so manj občut-

ljive na peronosporo kot savinjski golding, apolon in aurora je važno, da ohranimo zdrave mladice, ki nosijo plod, zato poškrpimo s fungicidom čim se pokažejo panoge. Opozarjamo na to, da so spomladanska škropljenja poceni, da nam dajo večji pridelek in omogočajo, da lažje zaščitimo kvaliteto. Ne pozabimo, da samo protij peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode, kar nam tretiranje zelo poceni.

Protij peronospori bomo uporabljali enaka sredstva kot dosedaj. Kateri od naštetih pripravkov bo na prvem mestu bo odločala predvsem cena. Opozarjamo vas,

da morate planirati za atlas pa tudi za ahil še eno do dve škropljenji po cvetenju. Sorti sta za peronosporo zelo občutljivi, čas do obiranja od cvetenja po sorazmerno dolg. Proti pepelasti plesni bomo uporabljali močljivo žveplo cosan.

Škropljenje protij ušem časovno zelo varira. V lanskem letu je bilo prvo tretiranje precej kasno. Pazimo na napoved Prognoistične službe za hmeljarje in ne tretirajmo prezgodaj protij ušem. Prezgodnje škropljenje protij ušem ima lahko za posledico eno tretiranje z insekticidi več, kar zelo podraži varstvo hmeljišč in ima lahko

SAVINJSKI GOLDING, AURORA

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
1. škropljenje protij kuštravcem	april 1. dek. po rezi	peronospora	BRESTAN 60	0,1	
2. škropljenje protij kuštravcem	maj 1. dek. mladice	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45	0,2 0,2	Če so v hmeljišču bolhači dodamo škropivu GARDONO 0,1.
1. škropljenje cvetnih mladice	junij 1. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45	0,2 0,2	Protij peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano količino.
2. škropljenje cvetnih mladice	junij 2. dek.	peronospora hmeljna listna uš hmeljna pršica	ANTRACOL DITHAN M 45 FOLIMAT MONITOR	0,2 0,2 0,1 0,1	Protij ušem škropimo z normalno količino vode.
1. škropljenje v cvet	julij 2. dek. spodnje mladice cveto	peronospora hmeljna listna uš	CUPRABLAU Z MYCODIFOL ULTRACID + TEDION LANNATE 90 DURSBAN	0,3 0,15 0,1 0,15 0,06 0,15	Protij hmeljni pršici in listnim ušem škropimo z normalno količino vode.
2. škropljenje v cvet	julij 3. dek. polni cvet	peronospora	CUPRABLAU Z MYCODIFOL	0,3 0,15	
jesensko škropljenje novih poganjkov	september 3. dek.	peronospora			

tudi druge nevrščnosti. Proti ušem škropimo počasi (2—2,5 km/h) z normalno količino vode, da temeljito omočimo vse dele rastline. Za prvo škropljenje proti ušem uporabljamo sistemične pripravke (folimat, monitor), za drugo pa kontaktne (ultracid

in tedion, lannate ali dursban). V letošnjem letu smo dali v program dvojje novih pripravkov za škropljenje proti ušem, to sta lannate in dursban, da boste imeli večjo izbiro, če katerega od sredstev letos ne bo v prodaji. Lannat je karbamat, kaže kon-

taktno in sistematično delovanje; dursban je organofosforni ester z globinskim delovanjem. O obeh pripravkih bomo napisali kaj več v prihodnjem Hmeljarju.

O herbicidih v hmeljišču bomo pisali prihodnjč.

ATLAS, AHIL

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
1. škropljenje proti kuštravcem	april 1. dek. po rezi	peronospora	BRESTAN 60	0,1	
2. škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dek. mladice	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	Če so v hmeljišču bolhači dodamo škropivu GARDONO 0,1.
3. škropljenje proti kuštravcem	maj 2. dekada napeljane mladice	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
4. škropljenje proti kuštravcem	maj 3. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	- " -
1. škropljenje cvetnih mladice	junij 1. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	- " -
2. škropljenje cvetnih mladice	junij 2. dek.	peronospora hmeljna listna uš hmeljna pršica	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL FOLIMAT MONITOR	0,2 0,2 0,15 0,1 0,1	Proti ušem škropimo z normalno količino vode.
3. škropljenje cvetnih mladice	junij 3. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo sredstva.
4. škropljenje cvetnih mladice	julij 1. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45 MYCODIFOL	0,2 0,2 0,15	- " -
1. škropljenje v cvet	julij 2. dek. spodnje mladice cveto	peronospora pepelasta plesen hmeljna listna uš	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COSAN ULTRACID + TEDION LANNATE 90 DURSBAN	0,3 0,15 0,2 0,1 0,15 0,06 0,15	Proti pepelasti plesni in hmeljni pršici in listnim ušem škropimo z normalno količino voce.
2. škropljenje v cvet	julij 3. dek. polni cvet	peronospora pepelasta plesen	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COSAN	0,3 0,15 0,2	
3. škropljenje v cvet	avgust 1. dek. odcvitanje	peronospora pepelasta plesen	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COSAN	0,3 0,15 0,2	
1. škropljenje v storžke	avgust 2. dek.	peronospora pepelasta plesen	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COSAN	0,3 0,15 0,2	

ŠKROPLJENJE	ROK	ŠKODLJIVEC, BOLEZEN	SREDSTVO	%	O P O M B A
2. škropljenje v storžke	avgust 3. dek.	peronospora	CUPRABLAU Z	0,3	
			MYCODIFOL	0,15	
		pepelasta plesen	COSAN	0,2	
jesensko škropljenje novih poganjkov	september hmelj po obiranju		BRESTAN 60	0,1	

APOLON

1. škropljenje proti kuštravcem	april 1. dek. po rezi	peronospora	BRESTAN 60	0,1	
2. škropljenje proti kuštravcem	maj 1. dek. mladice	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45	0,2 0,2	Če so v hmeljišču bolhači dodamo škropivu GARDONO 0,1.
1. škropljenje cvetnih mladice	junij 1. dek.	peronospora	ANTRACOL DITHAN M 45	0,2 0,2	Proti peronospori lahko pršimo z zmanjšano količino vode in ustrezno zvečano koncentracijo.
2. škropljenje cvetnih mladice	junij 2. dek.	peronospora hmeljna listna uš hmeljna pršica	ANTRACOL DITHAN M 45 FOLIMAT MONITOR	0,2 0,2 0,1 0,1	Proti ušem škropimo z normalno količino vode.
1. škropljenje v cvet	julij 2. dek. spodnje mladice cveto	peronospora pepelasta plesen hmeljna listna uš	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COŠAN ULTRACID + TEDION LANNATE 90 DURSBAN	0,3 0,15 0,2 0,1 0,15 0,06 0,15	Proti pepelasti plesni in hmeljni pršici in listnim ušem škropimo z normalno količino vode.
2. škropljenje v cvet	julij 3. dek. polni cvet	peronospora pepelasta plesen	CUPRABLAU Z MYCODIFOL COSAN	0,3 0,15 0,2	
jesensko škropljenje novih poganjkov	september 3. dek.	peronospora	BRESTAN 60	0,1	

Kako smo hmeljarili v letu 1975

KAČ Miljeva, dipl. ing. agr.

(Nadaljevanje)

Peronospora je torej zopet enkrat pokazala koliko škode lahko naredi v letih, ko so ugodna za njen razvoj. Peronospora pa naredi veliko škode tudi v povprečnih letih le da tega ne opazimo. S peronosporo okužene sadike dajejo tudi do 40 odstotkov manjši pridelek. Odstotek okuženih sadik pa v naših hmeljiščih iz leta v leto raste. Vsako leto lahko vidimo hmeljišča, kjer so spodnji poganjki brez storžkov: cvetje je uničila peronospora. V letih, ko je v juniju precej dežja, so redki dasadi, ki imajo tudi spodnje poganjke obložene s storžki. Mi pa navadno pripisujemo peronospori le porjavele storžke in še tu smo si svestni škode le, če je hmelj tako rjav, da so ga pri prevzemu uvrstili v 3. ali 4. kategorijo. Pozabljamo pa na škodo, ki smo jo utrpeli zaradi tega, ker se je mnogo od peronospore okuže-

nih cvetov posušilo in ker smo mnogo rjavih stržkov pustili neobranih.

Prav gotovo je peronospora eden od dejavnikov, ki nam vsako leto uniči nekaj pridelka. V suhih letih je odstotek hmelja, ki nam ga odnese peronospora majhen, v deževnih letih pa kar občuten. V prizadevanju za povečani pridelek, se moramo lotiti vseh pomanjkljivosti pri pridelovanju, tudi tistih, za katere menimo, da ne napravijo kdo ve kakšne škode.

Dosledno zatiranje peronospore pa prav gotovo spada v program gospodarnega pridelovanja hmelja.

Da se bomo s peronosporo uspešno spoprijeli, moramo misliti nanjo že pri izbiri sorte.

Na težkih zemljah, v legah, ki so za razvoj peronospore zelo ugodne ne kaže saditi sort, ki so za peronosporo zelo občutljive, če vnaprej vemo, da ne bomo sposobni dovolj pogosto škropiti (tudi do 15-krat). Tudi najrodnejše sorte ne bodo dale velikega pridelka, če bo cvetje zasušila peronospora. Če smo se odločili za občutljive sorte pa moramo storiti vse, da jo bomo lahko poškopili v pravem času.

Veliko bolj smelo bi morali preizkušati zatavljanje hmeljišč. Letošnje leto nam je zgovorno pokazalo, da v deževnih letih često ne moremo iti s težkimi traktorji in škropilnica-

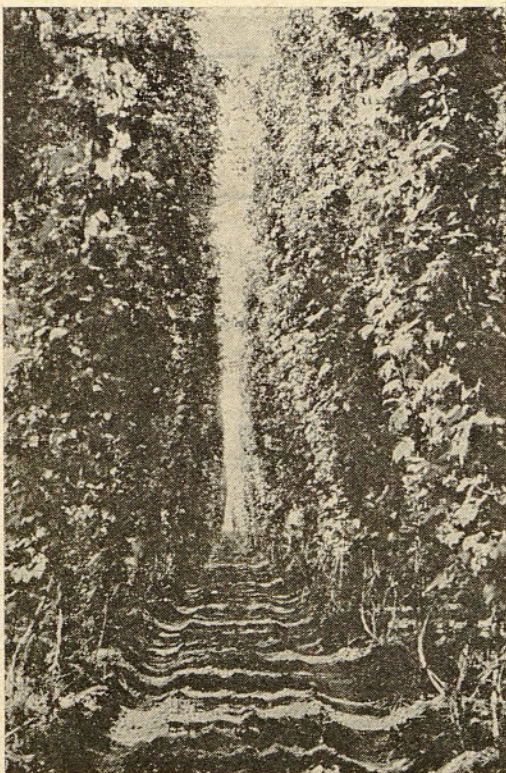

Mnogo rjavih vrhov je ostalo na žičnicah

mi v hmelj, ker je zemlja premokra prav v času, ko je za uspeh pri zatiranju peronospore odločilno. Zlasti na težjih zemljah bodo verjetno samo zatravljena hmeljišča prenesla pogosta škropljenja, ne da bi popolnoma uničili strukturo tal.

Razen tega se moramo zavedati, da je skladno in nepretirano gnojenje pol zdravja za rastline. Ne pretiravajmo z dušičnimi gnojili, določajmo odmerke posameznih gnojil na osnovi zemeljske analize. Vsakič dodajmo škropivu še folirana gnojila (wuxal, folifertil), da preskrbimo rastline tudi z mikroelementi.

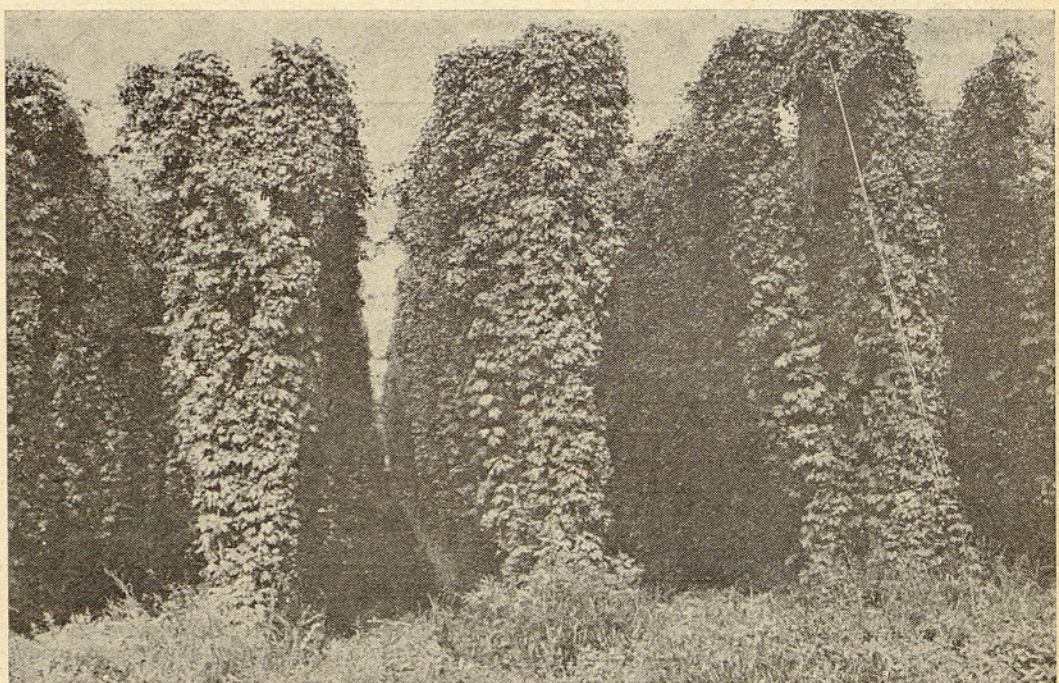
Važno je tudi, da je hmelj v vrsti čist. Gosti in visoki pleveli ustvarjajo dobre pogoje

Uničujemo plevel v vrsti, da se peronospora ne bo mogla uspešno razvijati

Zaradi obolenja stebel se suši vsa rastlina

Bogato obloženih in zdravih hmeljišč je bilo letos malo

za razvoj peronospore. Kjer nam primanjkuje delovne sile odstranjujemo plevel s herbicidi. Tudi odvečne talne poganjke škropimo z žveplenokislím amoniakom ali aretiotm, ker hkrati uničujemo tudi peronosporo.

Nikoli ne opustimo spomladanskih in jesenskih škropljenj proti peronospori, zlasti ne na težjih tleh in pri občutljivih sortah. Spomladansko pa tudi jesensko škropljenje je do desetkrat cenejše od škropljenja razvitega hmelja. Opravimo ga hitro in z malo truda.

Spomladanska škropljenja zavirajo obolenje korenin, pa ne samo to. Če s pogostim škropljenjem spomladaj preprečimo razvoj peronospore, se je tudi kasneje laže obranimo, ko nam ogroža cvetje in storžke. Dostikrat se zgodi, da nam dosledno škropljenje spomladaj prihrani kakšno poletno škropljenje hmelja, ki je zaradi velike porabe fungicida pri današnjih cenah zelo drago.

Ne pozabimo zlatega pravila, za uspešno varstvo hmeljišč: Preden se odločiš škropiti proti škodljivcem, bodisi ušem ali rdečemu pajku, dvakrat premisli. Proti peronospori pa ne boš spomladaj nikoli prezgodaj ali prepogosto škropil.

Na temelju 95. člena zakona o patentih in tehničnih izboljšavah (Ur. list FLRJ, št. 44/60, Ur. list FLRJ, št. 28/62 in Ur. list SFRJ, št. 24/74) in 52. člena samoupravnega sporazuma o združitvi, sprejme delavski svet delovne organizacije HMEZAD Žalec na svoji seji dne 14. novembra 1975 naslednji

PRAVILNIK

o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik ureja in določa v delovni organizaciji HMEZAD Žalec v skladu z zakonom o patentih in tehničnih izboljšavah, z drugimi veljavnimi predpisi, samoupravnim sporazumom o združitvi, s pravilnikom o delitvi OD in drugimi splošnimi akti podjetja naslednje:

1. organe in službe, ki obravnavajo izume, tehnične izboljšave in koristne predloge;

2. postopek za uveljavljanje in obravnavanje le-teh;

3. postopek za ocenitev njihove koristnosti in uporabnosti;

4. postopek za določanje odškodnin in priznanje zanje;

5. druge pravice in dolžnosti izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter njihovih uporabnikov;

6. način zbiranja sredstev za kritje obveznosti nastalih s tem pravilnikom;

7. končne določbe.

2. člen

Delovna organizacija HMEZAD spodbuja vse člane delovne skupnosti k izumljanju, odkrivanju ter uvajanju novih rešitev določenega tehničnega in tehnološkega problema in k racionalnejši uporabi tehničnih sredstev in tehnoloških in drugih delovnih postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav, boljša organizacija in kontrola proizvodnje in

poslovanja ter sploh vsako racionalnejše izvajanje katerekoli funkcije v podjetju.

S tem pravilnikom se tudi urejajo medsebojne pravice in obveznosti delovne organizacije in izumiteljev oziroma avtorjev.

3. člen

Izum kot predmet tega pravilnika pomeni novo ustvarjalno rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v dejavnosti podjetja in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

4. člen

Za tehnično izboljšavo v smislu tega pravilnika se šteje tehnična rešitev, dosežena z racionalnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se dosega večja delovna storilnost, boljša kakovost proizvodov, prihranek pri materialu in energiji, boljše izkoriščanje strojev in naprav ter boljša kontrola proizvodnje in boljša tehnična varnost dela.

Predlog za tehnično izboljšavo mora vsebovati tudi opis dosedanjega tehnološkega postopka s primerjavo glede na pričakovan uspeh novo predlagane tehnične izboljšave. Če dosedanji tehnološki postopek ni pismeno dokumentiran, je pa do sedaj že ustaljen in se po njem proizvaja ali posluje, se za primerjavo z novo predlagano tehnično izboljšavo napravi posnetek do sedaj ustaljenega tehnološkega postopka.

5. člen

Koristni predlogi v smislu tega pravilnika so iniciativni predlogi, ki pomenijo racionalnejšo rešitev za izvajanje katerekoli dejavnosti v delovni organizaciji, a se v smislu določil zakona o patentih in tehničnih izboljšavah ne šteje za izum ali tehnične izboljšave, kot npr.:

1. Predlogi, ki niso tehničnega značaja, a se nanašajo zlasti na izboljšanje organizacije na področju administracije, knjigovodstva, dokumentacije, statistike, planiranja in avtomatske obdelave podatkov ter na organizacijske ukrepe na področju prometa blaga in storitev.

2. Predlogi, ki niso originalni, temveč zgolj prenos tehničnih izkušenj in dogajanj iz drugih delovnih organizacij ali iz strokovne literature.

3. Predlogi strokovnih sodelavcev v znanstvenih inštitutih in konstrukcijskih birojih, ki se nanašajo na projekte, konstrukcije in tehnološke postopke, ki so jih pripravili in izvršili ti strokovni sodelavci pri izvrševanju svojih rednih službenih nalog, kolikor presegajo pričakovanja zadane jim naloge oziroma njihove redne zadolžitve.

Za koristne predloge se ne smatrajo predlogi delavcev, zaradi katerih jih je delovna organizacija poslala na specializacijo ali strokovno usposabljanje v drugo OZD ali v inozemstvo.

6. člen

Ta pravilnik se uporablja obvezno pri vseh izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih za delavce delovne organizacije, če so bili predlagani:

1. v času, ko je imel izumitelj ali avtor lastnost delavca v delovni organizaciji;

2. v šestih mesecih po preteku lastnosti delavca-izumitelja oziroma avtorja, če je izum ali tehnična izboljšava v neposredni zvezi s prejšnjim delom pri njej;

3. tudi za avtorje izven delovne organizacije, če je predlog za delovno organizacijo koristen in sprejemljiv, o čemer odloči pristojni organ na predlog komisije.

7. člen

Izume, tehnične izboljšave in koristne predloge lahko predlaga vsak delavec delovne organizacije in tudi drugi delavci izven nje.

II. ORGANI IN SLUŽBE, KI OBRAVNAVAJO IZUME, TEHNIČNE IZBOLJŠAVE IN KORISTNE PREDLOGE

8. člen

Organi po tem pravilniku so:

1. komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge in strokovni kolegij TOZD so strokovni organi, ki sprejemajo prijave, ugotavljajo pravice, izvrše preizkuse in ocenijo elemente za odškodnine;

2. delavski svet delovne organizacije in delavski sveti TOZD so samoupravni organi, ki odločajo o sredstvih za nadomestila oziroma odškodnine oziroma o pravici za nadomestilo oziroma odškodnino, njegovo višino, kakor tudi oblike zaščite izumiteljskih in avtorskih pravic.

9. člen

Strokovni kolegij TOZD sprejema v dvojniki vse prijave patentov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter o njih razpravlja. Za koristne predloge predlaga delavskemu svetu TOZD rešitev in višino odškodnine. En izvod prijave koristnega pred-

loga s predlogom za delavski svet TOZD pošlje tudi komisiji pri delavskem svetu delovne organizacije. Le-ta lahko poda svoje mnenje, o katerem odloči delavski svet TOZD. Vse predloge za izume in tehnične izboljšave pa s svojim mnenjem o koristnosti le-teh za njihovo TOZD odstopi prijavo komisiji pri delavskem svetu delovne organizacije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge (v nadaljnjem besedilu: komisija).

10. člen

Delavski svet TOZD dokončno odloča na predlog kolegija TOZD in o mnenju komisije o vsakem koristnem predlogu ali se sprejme in uvede v prakso ali ne in o višini nagrade, ki jo določi na osnovi določil tega pravilnika.

11. člen

Če komisija ugotovi, da se koristni predlog lahko uporabi v več TOZD, predlaga sporazumno z avtorjem tem TOZD uporabo koristnega predloga in predlaga višino odškodnine, ki jo naj izplača avtorju.

12. člen

Komisijo za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge imenuje delavski svet delovne organizacije. Komisija ima 7 članov. Seje sklicuje in vodi predsednik. Strokovno tehnične in administrativne posle za komisijo opravlja referent za inovacije. Le-ta je član komisije po svojem položaju. Dokler to delovno mesto ni sistemizirano in zasedeno, opravlja te posle delavec, ki ga določi glavni direktor.

Naloge referenta za inovacije so:

1. voditi register izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov;

2. sprejema prijave izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov ter izdaja potrdila o sprejemu;

3. opravlja tajniške posle komisije;

4. pripravlja gradivo za seje komisije in po sklepu komisije predloge za delavski svet delovne organizacije;

5. svetuje in pomaga TOZD pri uvedbi in realizaciji koristnih predlogov;

6. pomaga avtorjem pri zbiranju dokumentov in realizaciji njihovih predlogov;

7. po sklepu komisije o sprejemu predloga izuma, izvrši prijavo patentnemu uradu;

8. pripravlja izračun odškodnine za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge in jih predlaga komisiji v potrditev;

9. skrbi za praktično realizacijo sprejetih izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov;

10. skrbi za izvajanje določil tega pravilnika in popularizacijo inventivne dejavnosti v delovni organizaciji.

13. člen

Komisija odloča le na sejah. Seje so sklepne, če jim prisostvuje več kot polovica članov, sklep pa je sprejet, če so zanj glasovali najmanj štirje člani komisije. V posameznih primerih lahko komisija povabi k sodelovanju tudi strokovnjake izven delovne organizacije.

Izumitelju ali avtorju odnosno njegovemu pooblaščenemu zastopniku se mora omogočiti, da prisostvuje seji, ko se o njegovem predlogu razpravlja.

14. člen

Delavski svet TOZD oziroma delovne organizacije odloča na svoji seji pod pogoji in načinu, ki so določeni s statutom. Člani delavskega sveta morajo dobiti pismeno obrazložitev za vsak primer posebej vsaj 5 dni pred sejo. Na seji delavskega sveta TOZD poda obrazložitev koristnega predloga direktor TOZD ali kateri drugi član kolegija.

Na seji delavskega sveta delovne organizacije poroča predsednik komisije in obrazloži predlog kot uvod v diskusijo.

Delavski svet ni vezan pri svojih odločitvah na predloge kolegija oziroma na stališča komisije, vendar mora navesti razloge, zakaj je odločil drugače, kot je predlagala komisija.

15. člen

Za vse organe v tem pravilniku velja načelo nepristranosti. Vsa dejstva je treba skrbno proučiti in ugotoviti. Glavna naloga posameznega organa je, da se ugotove materialna dejstva, in da je vsaka odločitev v skladu z zakonom, samoupravnim sporazumom o združitvi, statutom in drugimi akti delovne organizacije in TOZD in s tem pravilnikom.

16. člen

V kolikor je izum, tehnična izboljšava ali koristni predlog rezultat skupnega dela, preizkusov in prakse več delavcev v TOZD in v kolikor ni možno ugotoviti izumitelja ali avtorja, pripada patentna pravica delovni organizaciji oziroma skupini, ki je pri tem sodelovala. Pred organi zastopa skupino pooblaščen delavec iz te skupine.

III. POSTOPEK ZA UVELJAVLJANJE PRAVICE IN ODŠKODNINE

17. člen

Vse izume in tehnične izboljšave se mora pismeno prijaviti komisiji pri delavskem svetu delovne organizacije, vse koristne predloge pa direktorju TOZD v dvojniki na obrazcu — prijava. V prijavi mora biti navedeno: opis predloga, po potrebi skice in načrti, a po možnosti dokumentacija o uporabnosti, koristnosti in pomenu

izuma, tehnične izboljšave in koristnega predloga, predvsem pa rentabilnostni račun ekonomskih učinkov, kakor tudi druge okolnosti, ki so pomembne za ocenitev njihove koristnosti. Komisija delavskega sveta delovne organizacije odnosno kolegij TOZD lahko od prijavitelja zahteva dokumentacijo, s katero razpolaga, kakor tudi strokovne nasvete in druge podatke, ki so potrebni pri izvedbi izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga in dopolnitve danih podatkov. (V primeru zavrnitve take zahteve s strani prijavitelja, si lahko komisija prisrbi take podatke drugod, kar pa upošteva pri cenitvi vlaganja avtorja pri točkovanju.) Prijavitelj je dolžan navesti možne vire, ki so mu služili kot predlog in kako jih je treba uporabiti. Za posledice, nastale zaradi netočnosti in zakasnelih informacij, je odgovoren prijavitelj.

Prijava se napravi na obrazcu št. 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

V primeru, da izum, tehnično izboljšavo ali koristni predlog prijavlja več sodelavcev, se mora v prijavi navesti ime in priimek vseh izumiteljev oziroma avtorjev in njihovi naslovi ter delež posameznika, izražen v odstotkih. V nadaljnjem besedilu se vsi ti skupinski izumitelji imenujejo »izumitelj ali avtor«.

Po prejemu prijave za izum ali tehnično izboljšavo izda referent za inovacije potrdilo prijavitelju, da je prijavo sprejel. Za prijavo za koristne predloge izda potrdilo prijavitelju direktor TOZD. Potrdilo se izda na obrazcu št. 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

18. člen

Izumitelj ima pravico skleniti pogodbo z delovno organizacijo o odškodnini v slučaju prisilne licence ali pa v primeru, da delovna organizacija sklene pogodbo o izkoriščanju patenta z drugo delovno organizacijo.

Avtor tehnične izboljšave ali koristnega predloga pa ima pravico:

1. da sklene pogodbo z delovno organizacijo o svojem deležu pri odškodnini v primeru, da sklene pogodbo z drugo delovno organizacijo o izkoriščanju tehnične izboljšave ali koristnega predloga;

2. da sam sklene pogodbo z drugo delovno organizacijo o izkoriščanju tehnične izboljšave ali koristnega predloga.

19. člen

V primeru, da med delovno organizacijo ali TOZD in avtorjem ne pride do sporazuma, rešuje spor razsodišče.

Razsodišče šteje 4 člane in predsednika. Imenuje jih delavski svet TOZD, če gre za spor med avtorjem in TOZD oziroma de-

lavski svet delovne organizacije, če gre za spor med avtorjem in komisijo delavskega sveta delovne organizacije.

Vsaka stran predlaga enega člana razsodišča izmed delavcev delovne organizacije, predsednika pa določijo člani sporazumno izmed strokovnjakov izven delovne organizacije.

Če se katera od strank s sklepom razsodišča ne strinja, lahko uveljavlja svojo pravico pred pristojnim sodiščem.

20. člen

Izumitelj ali avtor lahko tudi prijavi le zamisel izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga. Strokovni kolegij oziroma komisija lahko določi, da se izvrši preizkus zamisli in v tem primeru določi izvajalca in potrebna sredstva.

21. člen

Komisija mora čim prej obravnavati vsako prijavo izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga ter mora sprejeti ustrezno odločitev najkasneje v dveh mesecih. Čas potrebe za zbiranje dodatnih informacij od prijavitelja se ne šteje v ta rok. V tem roku mora komisija sprejeti stališče in dati avtorju odgovor.

22. člen

O vsakem posameznem predlogu ali o prijavi izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga se razpravlja in odloča le na sklepčni seji komisije. Seje sklicuje predsednik. V vabilu morajo biti navedeni vsi predlogi in prijave, o katerih se bo razpravljalo. Na sejo morajo biti vabljeni tudi vsi izumitelji odnosno avtorji, o katerih predlogih in prijavih se bo razpravljalo. Vabilo je treba poslati vsaj 5 dni pred sejo. Na seji se vodi zapisnik.

Člani komisije, kakor tudi člani vseh drugih organov in strokovnjaki, so dolžni varovati v popolni tajnosti vsak predlog, ki še ni sprejet toliko časa, dokler o njem ni sprejet dokončen sklep ali izvršena prijava patenta. Vsako prijavo je smatrati za poslovno skrivnost.

23. člen

Poročilo komisije delavskega sveta delovne organizacije mora vsebovati:

— strokovno ugotovitev ali gre za izum, tehnično izboljšavo ali koristen predlog,

— predlog, da se prijava zavrne, če meni, da predlog ni koristen, ali je neizvedljiv ali je zastarel,

— predlog za sprejem prijave v primeru, da je predlog koristen,

— predlog za predhodni preizkus v primeru, da ni možno takoj ugotoviti izvedbo, koristnost in uporabnost predloga.

— predlog o podelitvi diplome avtorju,

— oceno o koristnosti in uporabnosti predloga,

— obračun osnove za določitev odškodnine oziroma nagrade in njene višine,

— v katerih TOZD se bo izum, tehnična izboljšava ali koristen predlog uporabljal in način, kako se bo realiziral.

24. člen

Za izdelavo omenjenega obračuna iz predhodnega člena lahko komisija koristi tehnične, računovodske, ekonomske in druge službe delovne organizacije. Po potrebi lahko komisija tudi izvedene izven podjetja, vendar je potrebno zagotoviti, da se obravnavan predlog ohrani kot poslovna tajna.

25. člen

Delavski svet delovne organizacije predloge komisije potrdi ali pa zavrne. Svoje sklepe objavi v glasilu delovne organizacije, da se lahko z njimi seznanijo vsi člani kolektiva.

26. člen

O višini odškodnine avtorju za koristen predlog, za katerega je pristojen predlagati strokovni kolegij TOZD, sklepa delavski svet TOZD in tudi odloči, iz katerih poslovnih stroškov se izplača.

O višini odškodnine za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, za katere je pristojna komisija, odloča na njen predlog delavski svet delovne organizacije. Delavski svet delovne organizacije tudi odloči, v breme katerih stroškov se bo odškodnina krila oziroma katere TOZD bodo tehnične izboljšave in koristne predloge koristile in v kakšnem deležu bodo prispevale sredstva za kritje odškodnine. Vse sklepe je treba pismeno sporočiti izumitelju in avtorju najkasneje v roku 8 dni po sprejemu sklepa.

27. člen

Ko delavski svet delovne organizacije sprejme in potrdi predlog komisije o sprejetju izuma, je referent za inovacije dolžan, da izum čimprej prijavi upravi za patente z navedbo izumitelja.

V kolikor pride med komisijo in izumiteljem do nesoglasja glede tega, če je predlog možno priznati za izum ali ne, je komisija dolžna na pismeno zahtevo izumitelja predlog prijavi upravi za patente. Če uprava za patente ne izda patenta, mora vse stroške prijave pokriti izumitelj sam.

Po pravnomočnosti izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga se sklenuje z izumiteljem oziroma avtorjem pogodba, s katero se uređj odnose v skladu z določili tega pravilnika.

IV. POSTOPEK ZA OCENITEV KORISTNOSTI IN UPORABNOSTI

28. člen

Za uporabo izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga mora podjetje ali TOZD plačati izumitelju odnosno avtorju ustrezno odškodnino, razen, če se izumitelj odnosno avtor tej odreče. Odškodnina se določi s sklepom delavskega sveta delovne organizacije oziroma TOZD v skladu z določili tega pravilnika.

29. člen

Delovna organizacija sporazumno z izumiteljem oziroma avtorjem določi dan, ko prične teči obdobje za izračun odškodnine. V kolikor ni dosežen sporazum, mora delovna organizacija v mesecu dni od podane zahteve izumitelja oziroma avtorja predložiti, da odškodnino odredi razsodišče.

30. člen

Pogodbo z izumiteljem oziroma avtorjem za odškodnino sklene glavni direktor na osnovi predhodne odločitve delavskega sveta delovne organizacije.

Pogodbo z avtorjem za odškodnino za koristne predloge, ki se uporabljajo samo v eni TOZD, sklene direktor te TOZD na podlagi odločitve delavskega sveta TOZD.

31. člen

Za ocenitev koristnosti izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga, se komisija poslužuje naslednjih kriterijev:

1. tehnični in gospodarski pomen za delovno organizacijo ali posamezno TOZD,
2. koristi, ki jih lahko delovna organizacija ali TOZD ima zaradi uporabe predlogov,
3. vrednost sredstev, ki jih je delovna organizacija oziroma TOZD vložila v realizacijo predlogov,
4. udeležba izumitelja oziroma avtorja,
5. druge okoliščine pomembne za določitev odškodnine.

32. člen

Pri ocenitvi tehničnega in gospodarskega pomena izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga, se mora upoštevati predvsem:

1. ali je nov proizvod iz skupine, ki ga delovna skupnost še ne proizvaja;
2. povečanje asortimana proizvodov v skupini, ki jih delovna organizacija že proizvaja;
3. povečanje produktivnosti in ekonomičnosti zaradi:

a) uvedbe novega ali izboljšanja obstoječega tehnološkega postopka,

b) uvedbe novih surovin, s katerimi se nadomestijo dražje ali deficitarne surovine,

c) izboljšanje kvalitete proizvodov,

d) povečanje obsega proizvodnje in boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet;

4. ali je mogoče izkoriščati izum s prodajo licence.

33. člen

Za koristi pridobljene z izumom, tehnično izboljšavo ali koristnim predlogom se smatra povečanje dohodka zaradi uporabe le-teh.

V korist od izumov mora komisija šteti efekte, ki jih je delovna organizacija oziroma TOZD dosegla v obdobju 6 let od začetka uporabe.

Za korist od tehničnih izboljšav in koristnih predlogov mora komisija upoštevati vse rezultate, katere bo delovna organizacija oziroma TOZD dosegla v treh letih po pričetku uporabe in uvajanja le-teh.

Pri tem mora komisija upoštevati tudi morebitno korist delovne organizacije s prodajo licence.

34. člen

Od ustvarjene koristi, pridobljene z izumom, tehnično izboljšavo ali koristnim predlogom, se odštejejo vsi stroški za delo in sredstva, katere je delovna organizacija vložila v realizacijo izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga, in sicer:

1. vrednost uporabljenega materiala in vsi izplačani osebni dohodki, potrošeni za realizacijo izuma ali tehnične izboljšave;
2. obresti in amortizacija za osnovna sredstva, uporabljena v ta namen;
3. režijski in splošni stroški v določenem odstotku za sredstva uporabljena iz 1. in 2. točke.

Razlika med koristmi od izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga in vrednosti sredstev in dela, vloženega v realizacijo izuma, tehničnih izboljšav in koristnega predloga, je osnova za določitev odškodnine oziroma nagrade.

35. člen

Osnova za izračun predvidenih in doseženih prihrankov so veljavni normativi (materiala, izplena, delovne sile, zastojev, kapacitet itd.) oziroma normativi, ki sledijo zadnji izboljšavi na določeni delovni operaciji oziroma delovnem mestu.

Osnova za izračun prihrankov pri predlogih, ki omogočajo izvajanje tehnične izboljšave, je razlika, ki nastane med prejšnjim stanjem, povečanim za stroške iz 34. člena in novim stanjem po uvedbi tehnične izboljšave.

V. DOLOČITEV OSNOV ZA IZRAČUN ODSKODNINE

36. člen

Udeležba avtorja se točkuje na naslednji način:

1. če je avtor dal idejo in sodeloval pri njeni realizaciji, se mu prizna 1 točka;

2. če je zahtevnost in strokovnost dela na izumu, tehnični izboljšavi in koristnem predlogu višja, kot je navedena v opisu delovnega mesta, katerega zaseda, se mu prizna ena (1) točka;

3. če je avtor izum realiziral v delovni organizaciji, se mu prizna 1 točka;

4. če je izum, tehnična izboljšava ali koristni predlog rezultat zastavljene naloge, dobi avtor 1 negativno točko;

5. ako je bil avtor za svoje delo v tem času dodatno plačan, stimuliran, dobi 1 negativno točko;

6. ako je avtor pri izdelavi izuma imel mentorja in strokovno pomoč, dobi 1 negativno točko.

—
Negativne točke

5	4	3	2	1	0	1
70	80	85	90	95	100	105

37. člen

Pri ocenjevanju drugih pogojev, ki so bistveni za določitev odškodnine oziroma nagrade, se mora upoštevati:

1. če je podjetje omogočilo avtorju specializacijo in strokovno usposabljanje v zvezi z izumom, tehnično izboljšavo ali koristnim predlogom, prejme avtor dve negativni točki;

2. če v času realizacije izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga avtor ni redno zaposlen, dobi eno pozitivno točko.

38. člen

Pri ocenjevanju uporabnosti izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga se naj upošteva, če je možno slednje koristiti dalj časa, kot je predvideno v 34. členu tega pravilnika. V pozitivnem primeru dobi 1 pozitivno točko.

39. člen

Vrednost točke vseh faktorjev iz 36., 37. in 38. člena tega pravilnika se sešteje in po naslednji tabeli izračuna odstotek osnove za določitev odškodnine — nagrade v smislu 34. člena tega pravilnika.

+
Pozitivne točke

5	4	3	2	1	0	1	2	3	4	5	šest točk
70	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	0% osnove

VI. ODSKODNINA IN PRIZNANJA

40. člen

Na podlagi korigirane osnove po 39. čle-

nu tega pravilnika se avtorju izračuna letna odškodnina po naslednji tabeli:

Korigirana osnova	% odškodnine od korigirane osnove din	Obračunana odškodnina v din	% obračuna Stvarni % obračunane odškodnine
do 5.000	30 %	500 do 1 500	30 %
od 5.000 do 20.000	25 % + 250	1 500 do 5 250	30 % — 26,3 %
20.000 do 100.000	20 % + 1.250	5 250 do 21 750	23,6 % — 21,75 %
100.000 do 500.000	16 % + 5.750	21 750 do 85 750	21,75 % — 17,1 %
500.000 do 1.000.000	12 % + 25.750	85 750 do 145 750	17,1 % — 14,57 %
1.000.000 do 2.500.000	9 % + 55.750	145 750 do 280 750	14,57 % — 11,5 %
2.500.000 do 5.000.000	8 % + 80.750	280 750 do 480 750	11,50 % — 9,75 %
prek 5.000.000	7 % + 130.750		9,75 %

41. člen

V primeru, da podjetje odstopi izum, tehnično izboljšavo ali koristni predlog drugemu za določeno odškodnino, prejema avtor odškodnino po tabeli iz 40. člena s tem, da je osnova za obračunavanje odškodnine vsota, kj je delovna organizacija prejme od druge delovne organizacije.

42. člen

Ako koristni predlog pomeni le prenašanje znanja in izkušenj iz drugih domačih in tujih delovnih organizacij ali iz strokovne literature, se avtorju prizna le 50 % odškodnine, obračunane po tabelah iz 40. člena tega pravilnika.

43. člen

Če se izumitelj ne dogovori drugače, se višina odškodnine obračuna in izplača 30

dni po zaključnem računu za preteklo poslovno leto.

Izumitelj ima pravica, da sam ali prek svojega zastopnika kontrolira pravilnost obračuna odškodnine.

Izračun se napravi na osnovi evidence. Izumitelj mora podpisati obračun odškodnine, s čemer se odredi vseh kasnejših reklamacij, razen v primeru, če mu je delovna organizacija posredovala netočne in nepopolne podatke.

Po dogovoru se lahko med letom trome- sečno po začasnem obračunu izplača akon- tacija odškodnine.

Izumitelj ima pravico na določeno od- škodnino v primeru, da je delovna orga- nizacija dobila patent za njegov izum, a ga po enem letu še ni pričela izkoriščati ali ni podvzela vsega, da bi ga začela izkori- ščati. Višina odškodnine se v tem primeru ocenjuje na podlagi predvidenega obsega prodaje proizvoda oziroma licence, kakor tudi na podlagi pričakovanega dobička ozi- roma dohodka.

Poleg tega ima izumitelj pravico, da se že podeljeni patent prenese na njega in to na stroške delovne organizacije.

44. člen

V primeru, da se izum, tehnična izboljš- šava in koristni predlog preneha uporab- ljati, ker ga je zamenjal nov, ki prejšnjega ne dopolnjuje, preneha z istim dnem iz- plačilo odškodnine.

45. člen

Izumitelj ali avtor tehnične izboljšave in koristnega predloga se lahko dogovori z de- lovno organizacijo o enkratnem izplačilu odškodnine vnaprej za celo obdobje, kot ga predvidevajo določila tega pravilnika za obračun osnove za odškodnino.

46. člen

Zakoniti dediči izumitelja ali avtorja, v primeru njegove smrti, zadržijo vse pravice na odškodnino in diplome.

47. člen

V primeru, da delovna organizacija raz- piše natečaj za rešitev določenega tehnič- nega ali drugega poslovnega problema in določi nagrado za uspele rešitve, vračunaje tudi nagrade za odkupljene rešitve, udele- ženci konkursa, katerih rešitve so bile na- grajene oziroma odkupljene, zadržijo pravi- co na odškodnino za izume, tehnične iz- boljšave in koristne predloge v smislu do- ločil tega pravilnika.

48. člen

Avtor tehnične izboljšave, koristnega predloga lahko zahteva priznanje pravice do odškodnine, v kolikor se tehnična iz- boljšava ali koristni predlog uporablja v delovni organizaciji že eno leto. O vlože-

nem zahtevku mora avtor prejeti ustrezno potrdilo.

49. člen

V kolikor obračun odškodnine za tehnič- no izboljšavo ali koristni predlog ni možen, a je prihranek očiten, se avtorju izplača enkratna odškodnina — nagrada. Višino odškodnine — nagrade določi delavski svet na predlog pristojnega strokovnega organa.

Enkratna odškodnina se izplača avtorju tudi tedaj, če prihranek ni očiten, a nje- gov predlog predstavlja napredek v pogle- du oblikovanja in funkcionalnosti finalnih proizvodov.

50. člen

Avtorju tehnične izboljšave ali koristne- ga predloga, katerega je potrdil delavski svet delovne organizacije, se izda diploma o tehnični izboljšavi oziroma koristnem predlogu.

Ime izumitelja se mora registrirati v re- gistru patentov, čeprav je patent izdan na ime delovne organizacije.

VII. OSTALE PRAVICE IZUMITELJEV, AVTORJEV IN DRUGIH KORISTNIKOV

51. člen

Komisija lahko predlaga pristojnemu samoupravnemu organu, da poleg odškd- nine da izumitelju — avtorju še druga pri- znanja, kot npr.: izredni plačani dopust, prioriteto pri dodeljevanju stanovanj, po- deli štipendijo za strokovno izpopolnjeva- nje, premesti na odgovornejše mesto itd.

Komisija je dolžna, da v glasilu Hme- ljar najkasneje 60 dni po sprejetem skle- pu objavi ime izumitelja oziroma avtorja s kratkim opisom njegovega izuma, teh- nične izboljšave ali koristnega predloga.

52. člen

Delavski svet delovne organizacije lahko sprejme sklep o enkratni nagradi vodilne- mu delavcu in drugim strokovnim delav- cem, ki so se posredno angažirali, da je bil izum, tehnična izboljšava ali koristni pred- log v kratkem času uveden v prakso in da se uspešno uporablja.

53. člen

Izumitelj oziroma avtor tehnične izbolj- šave ali koristnega predloga ima pravico in dolžnost, da pomaga pri uvajanju, izkori- ščanju in izboljševanju svojega izuma, teh- nične izboljšave ali koristnega predloga.

VIII. KONČNE DOLOČBE

54. člen

V TOZD, kjer imajo večje število zapo- slenih, lahko njihov delavski svet sklene o

ustanovitvi komisije za imenovanje v TOZD, ki bi opravljala naloge strokovnega kolegija TOZD, ki so navedene v tem pravilniku.

55. člen

Pri izvajanju tega pravilnika se upoštevajo in uporabljajo vsa zakonska določila in določila pravilnika in aktov delovne organizacije, ki obravnavajo predmet tega pravilnika. V primeru, da v tem pravilniku ali drugem normativnem aktu ni ustrežajoče določbe, se ta pravilnik uporablja smiselno. Smisel določila tega pravilnika tolmačij delavski svet na predlog komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge. Tolmačenje teksta mora biti podano pisмено in s tem postane sestavni del tega pravilnika.

56. člen

Neizvajanje določil tega pravilnika pomeni kršitev delovne dolžnosti. Nespoštovanje določil tega pravilnika o tajnosti podatkov pomeni hujšo kršitev delovne dolžnosti.

57. člen

Ta pravilnik sprejme delavski svet delovne organizacije po predhodni 30 dnevni javni razpravi med člani delovne skupnosti delovne organizacije.

Osnutek pravilnika se objavi v glasilu Hmeljar, katerega lahko dobi vsak član delovne skupnosti.

V teku razprave ima vsak pravico in dolžnost, da poda svoje pripombe komisiji za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge na objavljeni osnutek pravilnika.

Komisija obravnava vse predloge in s svojim mnenjem na podan predlog predlaga delavskemu svetu delovne organizacije pravilnik v sprejem.

58. člen

Pravilnik se lahko dopolni ali spremeni po istem postopku, kot je določen za sprejem tega pravilnika. Inicijativo za dopolnitev ali spremembo lahko poda vsak član delovne skupnosti. Komisija je dolžna, da izvede postopek in predlog spremembe po javni razpravi predlaga delavskemu svetu v sprejem.

59. člen

Pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v uradni prilogi glasila Hmeljar.

Predsednik
delavskega sveta delovne organizacije
Jože Četina, dipl. inž.

PRIJAVA

izuma, tehnične izboljšave, koristnega predloga

Tovariš, zaposlen v TOZD

na delovnem mestu, stanujoč v — na

....., posta

predlagam

(izum, tehnično izboljšavo ali koristni predlog) pod nazivom:

.....

.....

Predlog sem pripravil sam na lastno pobudo oziroma po nalogu

.....

Ali predlog je izdelala skupina avtorjev, in to:
(Navedi iste podatke, kot za posameznega avtorja)

1.

2.

3.

Prilagam točen opis — elaborat izuma, tehnične izboljšave oziroma koristnega predloga.

V, dne

Podpis prijavitelja

.....

Prijava je sprejeta dne ob uri in vpisana v register izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

Referent za inovacije

Žig

.....

POTRDILO

o sprejemu predloga za izum, tehnično izboljšavo in koristen predlog
z zahtevo za izplačilo odškodnine oziroma nagrade

V skladu z določili pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih
potrjujem, da je tovariš,
zaposlen v TOZD, na delovnem mestu,
....., stanujoč v — na,
pošta, prijavil predlog izuma, tehnične izboljšave ali koristen
predlog pod nazivom:,
.....

s prilogami:

1.
2.
2.

Prijava je sprejeta dne ob uri je vpisana v register.

V, dne

Referent za inovacije

Žig

Na podlagi določil zakona o javnem obveščanju (Ur. list SRS, št. 7/73), 25. in 52. člena samoupravnega sporazuma o združitvi, je delavski svet podjetja, po predhodni javni razpravi v delovni skupnosti, na seji dne 14. 11. 1975, sprejel naslednji

PRAVILNIK O OBVEŠČANJU

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se ureja način organiziranja dejavnosti obveščanja delavcev, obveznosti organov upravljanja za celovitost obveščanja, oblikovanje in pristojnosti komisije za obveščanje kot družbenega organa, obveznosti vodilnih in strokovnih delavcev za obveščanje, naloge posebne strokovne službe za obveščanje, način financiranja stroškov obveščanja in druge zadeve iz tega področja.

2. člen

Delavci imajo pravico zahtevati, da so obveščeni o delu in izvajanju sklepov delavskega sveta in njegovih izvršilnih organov, o delu poslovnih organov v TOZD, delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji in skupnostih, v katere so združili svoje delo in sredstva.

3. člen

Organi TOZD in delovne organizacije morajo pravočasno, resnično in v celoti obveščati delavce o celotnem poslovanju in njenem finančno materialnem položaju, o pridobivanju dohodka in razdelitvi dohodka, o uporabi sredstev za delo, o rezultatih ustvarjenih z združevanjem dela in sredstev (tudi z združevanjem sredstev iz minulega dela), kakor tudi o drugih vprašanjih, ki so v interesu za upravljanje, sklepanje in izvajanje samoupravne delavske kontrole.

Za pravočasno in celovito obveščanje po prvem odstavku tega člena se smatra:

1. da so vsi osnutki samoupravnih in drugih splošnih aktov — plani, programi, periodično in letno poročilo, predno jih sprejme delovna skupnost na zboru ali drug pristojni samoupravni organ, predhodno objavljeni za javno razpravo med člani delovne skupnosti.

2. Vsi sprejeti sklepi in stališča na organih upravljanja, poslovnih organih, opozorilih, sklepih in ugotovitvah družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovodstva in drugih organov, pristojnih za kontrolo zakonitosti, objavljeni na način, da se lahko seznanijo vsi delavci.

Obvestila — poročila, katera se dajejo delovni skupnosti, se istočasno dostavljajo organu delavske kontrole in vodstvu sindikalne organizacije.

4. člen

Zaradi uspešnega vključevanja v samoupravne in družbenopolitične aktivnosti ter uveljavljanje pravic delavcev iz združene dela, imajo delavci delovne skupnosti pravico do objektivnega, resničnega, pravočasnega in popolnega obveščanja o dogodkih in pojavih iz življenja in dela v delovni organizaciji kot celoti in širši družbeni skupnosti.

5. člen

Delavec ma pravico in dolžnost biti obveščen.

Samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, strokovne službe in posamezniki kot nosilci družbenih funkcij in pooblastil, so dolžni obveščati delavce na razumljiv način prek sredstev neposrednega in posrednega obveščanja v skladu s tem pravilnikom.

Z doslednim izvajanjem določil tega pravilnika in temeljitim predinformiranjem se lahko delavci kvalificirano vključujejo v proces samoupravnega dogovarjanja in odločanja.

6. člen

Neizvajanje dolžnosti obveščanja delavcev se smatra kršitev pravic delavcev na družbenih sredstvih.

Poslovodni organi in drugi vodilni in vodstveni delavci, ki ne opravljajo svoje dolžnosti obveščanja delavcev in da je zaradi tega sprejet nepravilni sklep ali da do sprejema sklepa ni prišlo, odgovarjajo za kršitev delovne skupnosti in za povzročeno materialno škodo.

7. člen

Obveščanje o podatkih, ki so določeni s pravilnikom o zaščiti poslovne tajnosti za poslovno in uradno tajnost, je izključeno za širšo javnost. Kadar gre za zaupno delo in dokumente, ki se nanašajo na civilno zaščito in ljudsko obrambo, je lahko izključena tudi javnost v delovni organizaciji.

8. člen

Ta pravilnik se nanaša predvsem na posredno obveščanje, medtem ko je neposredno obveščanje predmet drugih samoupravnih aktov in sklepov samoupravnih organov, ko se delavci medsebojno obveščajo na zborih oziroma sejah samoupravnih organov.

Nosilci nalog, da se delavci neposredno obveščajo, so dolžni skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in predsedniki zborov, organizirati javne razprave in druge oblike obveščanja.

9. člen

Delavski svet vodi načelno politiko obveščanja prek komisije za obveščanje ter zagotavlja sredstva za delovanje raznih oblik obveščanja.

Vsako leto enkrat, praviloma ob zaključnem računu, proučuje oziroma obravnava poročilo komisije za obveščanje o delu in bodočih nalogah na tem področju ter sklepa o sredstvih za uspešno delovanje službe obveščanja na podlagi sprejetega programa za razvoj in napredek obveščanja.

10. člen

Določbe tega pravilnika veljajo za vse delavce delovne organizacije HMEZAD, samoupravne organe, poslovodne organe, vodilne, vodstvene in strokovne delavce ter družbenopolitične organizacije TOZD in delovne organizacije.

II. ORGANIZACIJA, ORGANI IN SLUŽBA ZA OBVEŠČANJE

11. člen

Svoje interese in vpliv na celotno področje obveščanja uveljavljajo delavci prek svojih delegatov v delavskem svetu TOZD, delavskem svetu delovne organizacije in njegove komisije za obveščanje ter uredniškemu odboru glasila, delavskem svetu TOZD in prek svojih delegacij in delegatov v skupščini družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Komisija za obveščanje je družbeni organ, ki skrbi, da se politika delavskega sveta o obveščanju realizira v praksi s široko samoupravnou dejavnostjo.

12. člen

Komisija za obveščanje šteje 11 članov, od katerih izvoli (5) delavski svet delovne organizacije, (5) pet delegirajo družbenopolitične organizacije delovne organizacije (svet ZK 2 člana, sindikalna organizacija 2 člana in ZSM 1 član). Komisija se imenuje za dobo dveh let.

Stalni član komisije je delavec na delovnem mestu referenta za informacije, ki po svojem delovnem mestu odgovarja za obveščanje.

Nihče ne more biti imenovan v komisijo več kot dvakrat zaporedoma. Predsednik komisije je praviloma član delavskega sveta in ga imenuje za dobo dveh let. Predsednik ima namestnika, ki v njegovi odsotnosti opravlja delo iz njegove pristojnosti.

13. člen

Seje komisije vodi in sklicuje predsednik oziroma njegov namestnik po potrebi, najmanj pa enkrat na tri mesece.

Zahtevo za sklic seje lahko predlaga delavski svet, predsednik komisije, družbenopolitične organizacije in službe, ki je zadolžena za normalno delovanje obveščanja v delovni organizaciji.

14. člen

Komisija sprejema odločitve na seji z večino glasov prisotnih članov, sklepčna pa je, kadar je na seji prisotnih večina članov.

15. člen

Pristojnosti komisije za obveščanje so naslednje:

— izdela predlog programa za razvoj in napredek obveščanja v tekočem letu, potrdi pa ga delavski svet;

— v okviru potrjenega programa sprejema smernice in naloge za uspešno in učinkovito obveščanje vseh zaposlenih;

— odloča o načinu in pogojih realizacije politike obveščanja, ki jo sprejme delavski svet;

— najmanj enkrat letno poroča delavskemu svetu o delu in delovanju celotnega sistema obveščanja, o problemih in drugih vprašanjih, ki imajo večji pomen za celotno obveščanje;

— razpravlja in odloča o delovanju posameznih oblik obveščanja ter daje smernice o vsebinski zasnovi glasila, ki jo ob vsaki spremembi sprejme delavski svet;

— določa predlog pravilnika o izdajanju in urejevanju glasila Hmeljar in ga predlaga delavskemu svetu delovne organizacije v sprejem;

— spremlja in usmerja izdajanje glasila ter opozarja uredniški odbor na napake, predlaga pa tudi način njihove odprave;

— odloča o pritožbah zoper odločitve uredniškega odbora, s katero zavrne objavo prispevka ali informacije;

— razpravlja in odloča o predlogih, sugestijah ter kritikah, ki jih sporočajo komisiji družbenopolitične organizacije, organi upravljanja in delavci;

— sprejema osnove in merila za določanje višine honorarja za prispevke sodelavcev, ki dopisujejo v glasilo;

— opravlja druge naloge iz področja obveščanja, ki jih naloži delavski svet ali so obvezne po zakonu.

16. člen

Uredniški odbor šteje 7 članov, ki ga imenuje delavski svet delovne organizacije. Imenuje se za dobo dveh let, po tem roku pa je lahko znova imenovan.

Predsednika uredniškega odbora izvoli uredniški odbor izmed sebe na prvi seji.

Uredniški odbor je za svoje delo odgovoren delavskemu svetu in komisiji za obveščanje.

17. člen

Glavni in odgovorni urednik glasila je delavec, zaposlen na delovnem mestu referenta za informacije v delovni skupnosti Skupnih služb in je po svoji funkciji član uredniškega odbora in komisije za obveščanje.

Za imenovanje delavca na to delovno mesto mora dati soglasje tudi komisija za obveščanje. Zasedba tega delovnega mesta se izvede po javnem razpisu.

18. člen

Uredniški odbor uresničuje temeljno vsebinsko zasnovo glasila. Glasilo izdaja in ureja na podlagi pravilnika, ki ga sprejme delavski svet delovne organizacije.

Uredniški odbor zbira prispevke in na seji odloča o njihovi pomembnosti za objavo. Redakcijo prispevkov opravi glavni in odgovorni urednik.

Seje uredniškega odbora so javne in jih sklicuje predsednik najmanj enkrat mesečno, po potrebi pa tudi večkrat. Na sejah se opravi analiza prejšnje številke glasila in določi program in vsebina naslednje.

19. člen

Predsednik uredniškega odbora skupaj z glavnim in odgovornim urednikom odgovarja za politiko uredniškega odbora in poroča delavskemu svetu ter komisiji za obveščanje o delovanju odbora in izdajanju glasila.

Predsednik uredniškega odbora skrbi, da teče delo organizirano in nemoteno, za realizacijo sklepov in pridobiva sodelavce za prispevke za glasilo.

20. člen

Glavni in odgovorni urednik ima naslednje naloge in pristojnosti:

- predstavlja in zastopa glasilo;
- skrbi za zakonitost poslovanja;
- skrbi za administrativno poslovanje glasila;
- skrbi za pravočasno izdajanje glasila;
- samoiniciativno in v sodelovanju z drugimi delavci pripravlja prispevke in članke za objavo v glasilu Hmeljar;
- organizira tiskanje glasila in razdelitev med delavce;
- je enakopraven član uredniškega odbora;
- predlaga uredniškemu odboru, da zadrži objavo prispevka, ki ne ustreza temeljni vsebinski zasnovi in uredniški politiki;
- zadržan prispevek uredniškega odbora predloži komisiji za obveščanje v presojo, da o objavi dokončno odloči, če se je zainteresirana oseba ali organizacija pritožila na odločitev o zavrnitvi objave uredniškega odbora;

— skupaj s predsednikom odbora je realizator sklepov;

— opravlja druge naloge, ki mu jih naloži uredniški odbor, predvsem pa poroča komisiji za obveščanje in delavskemu svetu o problemih v zvezi z uredniško politiko.

21. člen

Glavni in odgovorni urednik je odgovoren za svoje delo delavskemu svetu in komisiji za obveščanje ter se mora ravnati po načelih družbene in moralne etike, zakona, kakor tudi, da spoštuje interese delavcev in delovne organizacije kot celote.

22. člen

Vodilni in strokovni delavci morajo predlagati iz svojega področja dela uredniku oziroma uredniškemu odboru pismene prispevke za objavo v glasilo, s katerimi seznanjajo člane delovne skupnosti o njihovem delu in delu služb, ki jih vodijo.

III. OBLIKE IN NAČIN OBVEŠČANJA

23. člen

Obveščanje delavcev TOZD in v delovni organizaciji se izvaja v naslednjih oblikah:

a) neposredne oblike:

1. sestanki samoupravnih skupin in zbori delavcev,
2. uvajalni seminarji,
3. informativno izobraževalni seminarji.

b) Posredne oblike:

1. pismena obvestila in informacije, ki jih dostavljajo vsem delavcem ali z objavo na oglasnih deskah,
2. posebne informacije za delegate samoupravnih organov,
3. pismena navodila za delo in opozorila,
4. glasilo Hmeljar
5. in druga posredna sredstva obveščanja.

24. člen

Neposredne oblike obveščanja se izvajajo vedno, kadar je potrebno na podane informacije dobiti povratne informacije ali da se na podlagi podanih informacij mora preveriti učinkovitost seznanjanja oziroma informiranja.

Pobudniki za organiziranje in sklicatelji neposrednih oblik informiranja so samoupravni organi, poslovodni organi, vodstva družbenopolitičnih organizacij in odgovorni vodilni in strokovni delavci.

Poleg organizatorja, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, so na zborih delavcev obvezno prisotni tudi strokovni delavci, predlagatelji sklepov in vodilni delavci, ki dajejo v zvezi z obravnavanim gradivom pojasnila ali so prisotni zaradi tolmačenja članom delovne skupnosti.

Vodilni delavci in delavci strokovnih služb so na zborih dolžni tudi dajati odgovore na vprašanja, ki se nanašajo na družbeno-ekonomski položaj zaposlenih delavcev in druga vprašanja v zvezi s poslovanjem in delom TOZD in delovne organizacije kot celote.

25. člen

Preko posrednih oblik obveščanja so samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, strokovne službe, vodilni in vodstveni delavci dolžni obveščati delavce o delu in dogajanjih v združenem delu.

Delavci službe za informiranje in delavci iz prvega odstavka tega člena so obvezni, da realno preko glasila obveščajo delavce z najaktualnejšimi dogodki, ki so življenjskega pomena za delavce in delovno organizacijo kot celoto.

Obveščanje delavcev je popolno, ko je na podlagi predinformacij doseženo učinkovito odločanje na zborih in v organih samoupravljanja ter dana povratna informacija o sprejetih odločitvah in realizaciji sklepov.

26. člen

Skrb in odgovornost za obveščanje delavcev na posreden način nosita, poleg strokovnih služb in vodilnih delavcev, komisija za obveščanje in uredniški odbor, ki izdaja glasilo delovne skupnosti delovne organizacije.

Komisija za obveščanje proučuje način in oblike obveščanja, razširja njihov obseg in pomen ter skrb za nenehno kvaliteto rast vsebinske zasnove s ciljem, čim bolj približati na razumljiv in enostaven način delavcem bistvena dogajanja v delovni organizaciji.

Poleg izdajanja glasila je komisija za obveščanje dolžna krepiti pomen tudi drugih oblik posrednih informacij, predvidenih po tem pravilniku tako, da so neposredni proizvajalci čim bolj temeljito obveščeni.

27. člen

Stalna oblika posrednega obveščanja v delovni organizaciji je glasilo Hmeljar.

Glasilo izdaja uredniški odbor najmanj enkrat na mesec.

Druge oblike posrednih informacij se sistematično uporabljajo v TOZD.

28. člen

Temeljno vsebinsko zasnovo glasila sprejme delavski svet in jo tudi skozi redno poslovanje dopolnjuje, spreminja in spremlja na predlog komisije za obveščanje.

Delavski svet najmanj enkrat letno obravnava poročilo komisije za obveščanje o delu uredniškega odbora — glasila in o problemih uredniščenja temeljne vsebinske zasnove.

29. člen

Osnove za izdelavo temeljne vsebinske zasnove izhajajo iz ustave, zakona o obveščanju, samoupravnih sporazumov, drugih samoupravnih aktov, tega pravilnika in iz programa ter drugih dokumentov ZK in SZDL.

30. člen

Glasilo je prvenstveno namenjeno vsem delavcem delovne organizacije ter kmetom, ki ga sprejmejo brezplačno. Glasilo sprejemajo tudi upokojeanci.

Uredniški odbor skrbi prek službe za informacije, da prejme glasilo sleherni delavec v delovni organizaciji in da določi način razdelitve ter čas in mesto, kje bo delavcem na razpolago.

31. člen

Uredniški odbor je obvezen prek glasila objavljati take informacije, na podlagi katerih se bodo delavci spoznali z bistvenimi samoupravnimi odločitvami v delovni organizaciji, z doseženimi poslovnimi rezultati, s problemi, ki se pojavljajo v procesu dela in odločanja, z delom delegacije in delegatov, z uspehi in neposrednem odločanju, z družbenim standardom delavcev, s samoupravno normativno dejavnostjo tako pri oblikovanju kot izvajanju v praksi in z drugimi problemi in vprašanji, ki zanimajo slehernega delavca.

IV. OBVEŠČANJE ŠIRŠE JAVNOSTI

32. člen

Za dajanje podatkov, s katerimi se obvešča širša javnost o delu delovne organizacije oziroma TOZD, je pristojen glavni direktor delovne organizacije in vodilni delavci, ki jih ta pooblasti oziroma direktorji TOZD in vodilni delavci, ki jih ti pooblastijo.

Vire informacij, s katerimi glavni direktor delovne organizacije oziroma direktorji TOZD ne razpolagajo, so jih dolžne preiskrbeti strokovne službe in služba za obveščanje.

33. člen

V skladu z načeli javnosti dela imajo pravico biti prisotni na zborih delavcev ali na sejah samoupravnih organov in sejah družbenopolitičnih organizacij tudi zunanji

predstavniki ali novinarji, če je potrebno, da se obvesti širšo javnost.

Zunanjim predstavnikom in novinarjem, ni dovoljeno biti prisoten takrat, kadar se razpravlja o zadevah, ki predstavljajo vojno, poslovno ali uradno tajnost.

V. ODGOVORNOST ZA PRIPRAVO GRADIVA ZA ZBORE DELAVCEV, SAMOUPRAVNE ORGANE IN OBJAVO SPREJETIH SKLEPOV

34. člen

Strokovne službe so odgovorne, da pripravijo gradivo za zборе delavcev in samoupravne organe. Le-tega morajo pripraviti pravočasno, na razumljiv način in s tem zagotoviti racionalnost postopka pri odločanju.

Material za seje samoupravnih organov mora pravočasno sprejeti tajništvo samoupravnih organov oziroma delavcev, ki je zadolžen za zakonitost dela organa.

Tajnik samoupravnih organov oziroma drug pooblaščen delavec sodeluje s službo za obveščanje in ji po potrebi posreduje ustrezne podatke oziroma gradivo za objavo. Sejno gradivo in kompletni zapisniki se arhivirajo v tajništvih TOZD in delovne organizacije.

35. člen

Tajnik samoupravnih organov ali drugi pooblaščen delavec vodijo zapisnik na sejah samoupravnih organov. Sklepe iz zapisnika prejmejo vsi delegati posameznih samoupravnih organov, predstavniki DPO, vodilni in vodstveni delavci ter tisti delavci, ki so dolžni sklepe tudi realizirati.

Sklepi samoupravnih organov delovne organizacije se v povzetku objavijo v glasilu ali se z njimi seznanijo delavci na drug posreden način (posebna obvestila).

Sklepi samoupravnih organov TOZD se objavljajo na oglasnih deskah ali z drugimi oblikami posrednega obveščanja (pismena obvestila).

Sklepi vseh samoupravnih organov se dostavljajo tudi odboru samoupravne delavske kontrole.

36. člen

Tajnik samoupravnih organov oziroma drug delavec mora pravočasno z vabili za seje samoupravnih organov ali zbere delavcev razdeliti gradivo delegatom, organizatorjem, predstavnikom DPO in drugim vabljenim delavcem in zunanjim predstavnikom, če so le-ti vabljeni.

37. člen

Sejno gradivo, ki predstavlja poslovno, vojno ali uradno tajnost, se hrani ločeno in sme biti dostopno samo pooblaščenim delavcem, ki odgovarjajo za realizacijo nalog, sklepov, oziroma pripravljajo gradivo za seje.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

TOZD lahko v skladu s tem pravilnikom sprejmejo svoj pravilnik ali navodilo za obveščanje, s katerim konkretno določijo odgovornost posameznih strokovnih služb ali delavcev za izvajanje vseh oblik obveščanja v TOZD, predvsem glede posrednih oblik, izdajanje pismenih obvestil, objava na oglasnih deskah in druge načine.

39. člen

V roku treh mesecev po veljavnosti tega pravilnika se mora uskladiti pravilnik o izdajanju in urejanju podjetniškega glasila Hmeljar in zasnova o izdaji glasila z določili tega pravilnika. V tem roku se mora izvršiti tudi postopek kandidiranja za izvolitev komisije za obveščanje.

40. člen

Ta pravilnik sprejme delavski svet delovne organizacije, velja pa 8 dni po objavi v uradni prilogi glasila Hmeljar.

Predsednik
delavskega sveta delovne organizacije
Jože Cetina, dipl. ing. agr.

